

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU SPECIÁLNÍ

Základní škola a střední škola Aš, příspěvková organizace

Studentská 13, Aš 352 01

č. j. 302/2010

Aktualizované vydání 01. 09. 2021

Projednáno na Školské radě 14. 09. 2021

Obsah

1.	Identifikační údaje	3
2.	Charakteristika školy	4
2.1.	Základní údaje	4
2.2.	Vize pro blízkou budoucnost	7
2.3.	Pedagogický sbor	7
2.4.	Charakteristika žáků	7
2.5.	Zařazování žáků	7
2.6.	Spolupráce školy a její aktivity, spolupráce s rodiči	8
2.7.	Personální zajištění vzdělávání žáků v základní škole speciální:	8
3.	Charakteristika ŠVP	9
3.1.	Zaměření školy-škola pro život.....	9
3.2.	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	10
3.3.	ŠVP pro Základní školu speciální – charakteristika.....	11
3.4.	Cíle základního vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením:.....	11
3.5.	Cíle základního vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami:.....	12
3.6.	Průřezová témata:	13
	Osobnostní a sociální výchova (OSV)	13
	Výchova demokratického občana (VDO).....	13
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	14
	Multikulturní výchova (MKV)	14
	Enviromentální výchova (EV).....	14
	Mediální výchova (MV).....	14
4.	Základní škola speciální	15
	Kompetence k učení.....	15
	Kompetence k řešení problémů	15
	Kompetence komunikativní.....	16
	Kompetence sociální a personální.....	16
	Kompetence pracovní.....	16
	Kompetence občanské	17
	Vzdělávací oblasti	17
5.	Učební plán základní školy speciální	18
6.	Učební osnovy základní školy speciální	20

6.1.	Jazyk a jazyková komunikace	20
	Čtení – 2. stupeň – 7. – 10. ročník	26
	Psaní – 1. stupeň – 1.- 6. ročník	27
	Psaní - 2. stupeň – 7. – 10. ročník.....	28
	Řečová výchova – 1. stupeň – 1. – 6. ročník.....	29
	Řečová výchova - 2. stupeň – 7. – 10. ročník	30
6.2.	Matematika a její aplikace.....	31
	Počty.....	33
6.3.	Informační a komunikační technologie	39
	Základy práce na PC.....	41
6.4.	Člověk a jeho svět.....	42
	1. stupeň.....	43
6.5.	Člověk a společnost	49
	2. stupeň – 7. – 10. ročník	51
6.6.	Člověk a příroda.....	53
	2. stupeň – 7. – 10. ročník	55
6.7.	Umění a kultura	59
	Hudební výchova	61
	Výtvarná výchova	63
6.8.	Člověk a zdraví.....	65
	Výchova ke zdraví.....	67
	Tělesná výchova	68
	Zdravotní tělesná výchova.....	71
6.9.	Člověk a svět práce.....	72
	Praktické činnosti	74
7.	Přípravný stupeň základní školy speciální	81
8.	Rehabilitační stupeň základní školy speciální.....	82
	Kompetence k učení.....	83
	Kompetence k řešení problémů	83
	Kompetence komunikativní.....	83
	Kompetence sociální a personální.....	84
	Kompetence pracovní.....	84
	Vzdělávací oblasti:	84
9.	Učební plán základní školy speciální – rehabilitační a přípravný stupeň	85
9.1.	Učební plán: Rehabilitační stupeň základní školy speciální.....	85
9.2.	Učební plán: Přípravný stupeň základní školy speciální	86

10.	Učební osnovy základní školy speciální – rehabilitační stupeň a přípravný stupeň.....	88
10.1.	Člověk a komunikace.....	88
	Rozumová výchova.....	89
	Řečová výchova.....	92
10.2.	Člověk a jeho svět.....	93
	Smyslová výchova.....	94
10.3.	Umění a kultura.....	98
	Hudební výchova.....	99
	Výtvarná výchova.....	100
10.4.	Člověk a zdraví.....	100
	Pohybová výchova.....	102
	Zdravotní tělesná výchova.....	104
	Rehabilitační tělesná výchova.....	104
10.5.	Člověk a svět práce.....	105
	Pracovní výchova.....	106
11.	Vlastní hodnocení školy.....	110
11.1.	Oblasti autoevaluace.....	110
11.2.	Cíle a kritéria autoevaluace.....	110
11.3.	Nástroje autoevaluace.....	111
11.4.	Časové rozvržení autoevaluačních činností.....	112
12.	Hodnocení žáků.....	112
12.1.	Pravidla hodnocení žáků.....	112
12.2.	Závazné formy hodnocení:.....	113

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní školu speciální

(Součást ŠVP Škola pro život)

Název školy: **Základní škola a střední škola Aš, příspěvková organizace**

Adresa školy: **Studentská 13, 352 01 Aš**

Ředitel: Mgr. Milena Boková

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Milena Boková, Bc. Bohuslava Heinrichová

Kontakty: 354 525 270, 354 525 700

E-mail: reditelka@zspsas.cz

Web: www.zspsas.cz

Zařazení do sítě škol

IZO:102 052 344

IČO: 68781580

Zřizovatel: Město Aš

Kamenná 52

352 01 Aš

Kontakty:

Telefon: 354 524 211

E-mail starosta: Mgr. Dalibor Blažek blazek.dalibor@muas.cz

E-mail vedoucí odboru školství Ing. Renata Benešová benesova.renata@muas.cz

Platnost dokumentu: 1. 9. 2009

Verze č. 1, září 2009

Podpis ředitele školy:

2. Charakteristika školy

2.1. Základní údaje

Škola je speciálně pedagogické zařízení. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, dále žáků s lehkým, středním i těžkým mentálním postižením. Poskytuje základní vzdělání žákům se sníženými rozumovými schopnostmi, se specifickými poruchami učení a chování natolik závažnými, že znemožňují i vzdělání ve třídách zřízených pro žáky se zdravotním postižením v běžných ZŠ a žákům ze sociálně znevýhodněných rodin.

Do 30. 6. 2005 fungovala škola pod názvem Speciální škola a Praktická škola. K 1. 7. 2005 došlo ke změně názvu Základní škola a Praktická škola a k 1. 9. 2019 Základní škola a střední škola Aš, příspěvková organizace.

Součástí školy: Základní škola, Základní škola speciální a Praktická škola dvouletá. Umožňuje nám to zařadit jakéhokoliv žáka se zdravotním postižením mentálního charakteru, popř. kombinovaného postižení.

Základní škola je úplná s 1. – 9. postupným ročníkem, člení se na 1. stupeň (1.-5. ročník) a 2. stupeň (6.-9. ročník).

Posláním základní školy je umožnit žákům pomocí speciálních metod a forem práce dosáhnout co možná nejvyšší úrovně znalostí. Výchovně vzdělávací proces se přizpůsobuje zvláštnostem psychického i fyzického vývoje našich žáků. Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole získá žák **základní vzdělání**.

Specifikem ve výuce jsou tyto skutečnosti:

- speciální učební metody
 - vhodný výběr učiva
- speciální učebnice
- snížený počet žáků
- individuální přístup

Postižení našich dětí vyžaduje časté střídání jednotlivých kroků vyučovací hodiny a tvůrčí přístup při výběru metod a forem práce. Důležitým požadavkem je zajištění individuálního přístupu a respektování **individuálního tempa**, využívání co největšího množství **názorných pomůcek**. Důraz je kladen na vytvoření příjemné atmosféry, na sympatie mezi učitelem a žákem a společný zájem o školní práci. Cílem je umět řešit základní problémy, s nimiž se žáci setkají v běžném životě.

Základní škola speciální má 10 ročníků. Organizačně je vzdělávání v základní škole speciální rozděleno na 1. a 2. stupeň.

Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák **základy vzdělání**.

Obsah výchovně vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení přiměřených poznatků a pracovních dovedností s předměty denní potřeby. Vzdělávání v základní škole speciální vyžaduje nejen odbornou speciálně pedagogickou péči, ale také vhodně upravené podmínky: malý počet žáků ve třídě, relaxační prostory, speciální učebnice a pracovní sešity, přizpůsobený časový rozvrh, a především klidné školní prostředí poskytující žákům pocit jistoty. Jedním ze stěžejních úkolů je vybavit žáky triviem základních vědomostí, to znamená naučit je číst, psát a počítat. I když tito žáci možná nebudou číst s plným porozuměním souvislému textu, budou si umět přečíst různé nápisy, názvy, jména osob, s nimiž se budou stýkat. Základy počítání žáci uplatní nejen v celém dalším životě, ale i při vzdělávání na praktických školách.

Základní škola speciální je typem základní školy, která vzdělává žáky s takovou úrovní rozvoje rozumových schopností, která umožňuje, aby si ve vhodně upravených podmínkách a při odborné speciálně pedagogické péči osvojovali základy vzdělání. Převážnou část žáků Základní školy speciální tvoří žáci se středně těžkou mentální retardací. Pro žáky s těžkou mentální retardací a souběžným postižením více vadami pracuje odděleně **rehabilitační stupeň**.

Těžiště práce Základní školy speciální spočívá ve výchovně a vzdělávací činnosti zaměřené na vytváření elementárních vědomostí, dovedností a návyků, potřebných k uplatnění v praktickém životě, a na rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků, založeném na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností.

V Praktické škole dvouleté se mohou vzdělávat žáci 1. a 2. ročníku v jedné třídě.

Praktická škola dvouletá připravuje chlapce i dívky pro praktický život. Dvouleté studium je zaměřeno na praktické předměty – příprava pokrmů, odívání, dílenské práce, základy německého jazyka, práce na počítači (Internet, Microsoft Word, Microsoft Outlook.) a především na před profesní přípravu s možností dalšího studia na odborných učilištích.

Po ukončení studia žák získá střední vzdělání.

Výuka se uskutečňuje v kmenových třídách a v odborných učebnách v budově školy – cvičná kuchyně, šicí dílna, dílny pro drobnou řemeslnou výrobu, počítačové učebny, hudebna, relaxační místnost, miniposilovna, keramická dílna, multifunkční hřiště.

Škola má průměrnou kapacitu 100 žáků.

Při škole pracuje také **školní družina** s jedním oddělením (kapacita 14 žáků), která slouží k rekreaci a odpočinku po vyučování, není pokračováním školního vyučování, využívá ke své práci prostory třídy družiny nebo jiné prostory školy (relaxační místnost apod.)

Škola se nachází nedaleko centra města, dostupná městskou hromadnou dopravou.

2.2. Vize pro blízkou budoucnost

Pro zlepšení prostředí školy, zkvalitnění výuky a zatraktivnění vyučovacího procesu jsou plánovány pro nejbližší budoucnost následující úpravy a projekty:

- aktivní využívání školní a žákovské knihovny
- vybavení tříd a kabinetů novými pomůckami
- efektivní využívání digitálních technologií
- rozvíjení digitálních kompetencí žáků i pedagogů

2.3. Pedagogický sbor

Pedagogický sbor této školy tvoří ředitelka školy, zástupce ředitelky školy, učitelé 1. a 2. stupně, včetně 1 výchovné poradkyně, asistenti pedagoga, 1 metodik prevence sociálně-patologických jevů, 1 koordinátor ICT.

Kvalifikovanost učitelského sboru se pohybuje v oblasti 80 – 100 %. Jsou v něm jak mladí učitelé, tak zkušení pedagogové.

Pedagogičtí pracovníci se neustále vzdělávají a rozšiřují si svoje vědomosti prostřednictvím DVPP – oblast psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů, **digitální gramotnost**.

2.4. Charakteristika žáků

Ve škole se vzdělávají žáci se sníženými rozumovými schopnostmi, dále se závažnými poruchami učení opakovaně selhávající při výuce na ZŠ, žáci nezvládající učivo běžné ZŠ z důvodů daných komplikovaným rodinným a sociálním prostředím. Jsou zde také žáci s kombinovanými vadami, žáci tělesně postižení. Žáci jsou místní nebo z blízkého okolí.

2.5. Zařazování žáků

Žáci jsou přijímáni na naši školu na základě doporučení školského poradenského zařízení (SPC, PPP) a na žádost rodičů s jejich souhlasem. Pro konkrétní žáky jsou ve spolupráci

s SPC a PPP vypracovány individuální vzdělávací plány. Rozhodnutí o zařazení žáka vydá ředitel školy.

Koexistence ZŠ a ZŠ speciální a Praktické školy dvouleté v rámci jednoho zařízení umožňuje jejich vzájemnou prostupnost s možností případného přerazování žáků z jednoho typu školy do jiného typu školy, společnou výuku některých předmětů, případně i integraci žáků.

2.6. Spolupráce školy a její aktivity, spolupráce s rodiči

Škola spolupracuje po odborné pedagogické stránce s SPC a PPP. Velice se nám osvědčila spolupráce s Policií ČR.

S rodiči škola spolupracuje formou ústní nebo písemnou. Rodiče po domluvě mohou školu navštívit kdykoli dle potřeby a nutnosti tak, aniž by to narušilo vyučovací proces. Podávány jsou i informace telefonicky nebo během konzultačních hodin u výchovného poradce. Pro rodiče vycházejících žáků pořádá výchovný poradce individuální konzultace při výběru vhodného učebního nebo studijního oboru.

Na škole pracuje Školská rada, ve které mají rodiče své 2 volené zástupce. Také zde pracuje výchovná komise složená ze zástupců pedagogických pracovníků. Řeší problémové žáky vždy za přítomnosti jednoho zástupce z řady rodičů a jednoho pracovníka z OSPOD MěÚ Aš. Specifikem tohoto typu školy je absolutní nespolupráce a nezájem určité části rodičů. Ti jsou opakovaně zváni do školy a v rámci možnosti motivováni k odpovědnějšímu přístupu ke vzdělávání vlastního dítěte a k pozitivnímu vztahu ke vzdělávacím i jiným institucím. Ve výjimečných případech jsou problémy v rodinném prostředí řešeny ve spolupráci s příslušnými sociálními odbory.

2.7. Personální zajištění vzdělávání žáků v základní škole speciální:

Vzdělávání žáků zajišťuje společně s učitelem asistent pedagoga.

Povinnosti asistenta pedagoga:

- vždy pracuje pod metodickým vedením pedagoga, třídního učitele nebo učitele odporných předmětů
- zajišťuje individuální pomoc žákům při začleňování se a přizpůsobení se školnímu prostředí
- zajišťuje individuální pomoc žákům při zprostředkování učební látky
- zajišťuje pomoc pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti (podle pokynů třídního učitele výroba učebních pomůcek)
- pomoc při vzájemné komunikaci pedagogů se žáky a žáků mezi sebou

- pomoc při spolupráci se zákonnými zástupci žáka
- výchovné práce zaměřené na zkvalitnění společenského chování dětí a žáků
- obstarává hygienické potřeby žáků – toaleta
- pomáhá žákům při orientaci a pohybu ve škole a v okolí školy

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy-Škola pro život

Školní vzdělávací program vychází z koncepce RVP pro základní vzdělávání. Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Škola je zaměřená na rozvíjení osobnosti žáků s mentálním postižením, na poskytování vědomostí, dovedností a návyků, které uplatní žáci v praktickém životě. Zohledňujeme rozdílnost rozumových schopností žáků i odlišnost prostředí, ze kterého k nám žáci přicházejí (přímo z rodiny, z mateřské školy, při neúspěchu v běžných základních školách).

V prvním školním období se zaměřujeme na důkladné poznání osobnosti žáka, pomáháme mu při adaptaci, vytváříme kladný vztah ke školnímu prostředí a snažíme se o zachycení a rozvíjení každého drobného pokroku. Upevňujeme u žáků základní hygienické návyky a vytváříme návyky sociální, vedeme žáky ke schopnosti komunikovat s okolím a srozumitelně se vyjadřovat.

Na druhém stupni se zaměřujeme na rozvoj žáků v oblasti poznávací, sociální, emocionální i volní. Rozvíjíme u žáků pracovní dovednosti, motorické a tvořivé schopnosti, vedeme je k pozitivnímu vztahu k práci. Učí se pracovat samostatně i v týmu, máme podmínky k individuální práci s jednotlivými žáky. Žáci jsou vedeni k profesní orientaci podle svých schopností a zájmů tak, aby své znalosti, schopnosti a získané dovednosti uplatnili v praktickém životě.

Ve škole pracují jak kvalifikovaní pedagogové se speciální pedagogikou, tak nekvalifikovaní pedagogové, kteří úzce spolupracují s odborníky z SPC a PPP. Speciálně pedagogickou péči zajišťujeme také žákům se zdravotním postižením a kombinovanými vadami. Vzdělávací potřeby těchto žáků jsou garantovány plněním individuálních vzdělávacích plánů, které sestavuje speciální pedagog na základě psychologického vyšetření žáka odborným pracovištěm.

Individuální logopedická péče je poskytována žákům v rámci hodin řečové výchovy.

Novinkou ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je zařazení předmětu cizí jazyk od 6. ročníku. Žák dostane základy jednoho cizího jazyka. Vyučující se zaměřují na konverzaci a odstranění zábran při komunikaci v cizí řeči. Žákům se zlepšuje jejich postavení při přestupu na střední odborné učiliště a nabídkách na trhu práce.

Vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních technologií, učíme je základům práce na PC tak, aby si osvojili obsluhu PC na elementární uživatelské úrovni. **Rozvíjíme informatické myšlení tak, aby žákům pomáhalo při řešení situací každodenního života.**

Učitelé vyhledávají žáky s hudebním, výtvarným, pohybovým a jiným nadáním a pomáhají jim rozvíjet jejich zájem v rámci diferencovaných úkolů nebo v zájmových kroužcích, nepovinných předmětech. V podchycení zájmu žáků o určitou oblast a v rozvíjení jejich přirozeného talentu vidíme možnost, jak posílit žákovo sebevědomí a jak orientovat jeho snažení pozitivním směrem.

Za podpory speciálně pedagogických metod navozujeme takové učební situace, ve kterých může žák zažít úspěch a radost z pochvaly.

Naši žáci budou po absolvování naší ZŠ vybaveni těmito znalostmi a dovednostmi:

- bude umět vyhledávat informace, pracovat s nimi
- bude umět komunikovat s vrstevníky, s ostatními skupinami
- bude jazykově vybaven
- bude pracovat s PC na uživatelské úrovni
- získá všeobecné znalosti, které se naučí aplikovat
- bude umět řešit problémové situace a obhajovat svůj názor
- bude vybaven k úspěšnému splnění přijímacích pohovorů – ke střednímu vzdělávání
- bude chápat základní společenské normy, bude se jimi řídit
- bude schopen výstižného projevu (slovního i písemného)
- bude schopen organizovat svoji práci a svůj volný čas

Tím se škola stává místem, kde žáci nejen získávají kvalitní vzdělávací péči, ale kde cítí přátelské prostředí, nebojí se případných neúspěchů a dostává se jim vědomostí, dovedností a návyků, které plně využijí v praktickém životě.

3.2. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola nezařadila do ŠVP dlouhodobé projekty, neboť nejsou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vysokým přínosem. Každoročně bychom však chtěli realizovat 3–4 tematické projektové dny – Vánoční dílny, Velikonoční dílny, Škola trochu jinak, Vítání jara

apod. Od roku 2007 jsme navázali přeshraniční spolupráci se školou v Selbu a společně realizujeme projekt „Bylinková zahrada“.

3.3. ŠVP pro Základní školu speciální – charakteristika

Zahrnuje vzdělávání žáků se středně mentálním postižením, vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, vzdělávání žáků v přípravné třídě.

Vzdělávání v základní škole speciální může trvat deset ročníků, první stupeň je tvořen 1. – 6. ročníkem, druhý stupeň 7. – 10. ročníkem. Rehabilitační stupeň je také desetiletý, přípravný stupeň tříletý.

Vyučovací hodina může být rozdělena na více jednotek podle individuálních schopností a potřeb žáků.

O zařazení žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání rozhoduje ředitel školy na základě písemného doporučení odborného lékaře, školského poradenského zařízení a se souhlasem zákonného zástupce žáka.

Ukončování základního vzdělávání a získání dokladu o dosaženém stupni vzdělání

Žák splní povinnou školní docházku uplynutím období školního vyučování ve školním roce, v němž dokončí poslední rok povinné školní docházky.

Dokladem o získání základů vzdělání je vysvědčení o ukončení desátého ročníku. Toto vysvědčení je opatřeno doložkou o získání stupně vzdělání.

3.4. Cíle základního vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením:

Základním cílem je, aby si žáci za pomoci speciálně pedagogických metod osvojili základní vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní orientaci v okolním světě a zapojení do společenského života. U všech žáků usilujeme o zvyšování kvality jejich života a o co nejvyšší míru jejich samostatnosti. Důraz klademe především na výchovnou složku, každý žák by měl být dle svých individuálních možností vybaven odpovídajícími klíčovými sociálními kompetencemi, které mu umožní žít a pracovat s ostatními, navazovat vztahy, přizpůsobovat se změnám, chápat souvislosti a uplatnit své schopnosti.

Snahou je dosažení optimálního rozvoje osobnosti žáků a kvality jejich života s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm postižení

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci – usnadnit verbální, popř. neverbální dorozumívání s okolím využíváním všech dostupných systémů a forem komunikace – např. počítačů atd.
- pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě
- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivaci k učení – vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace
- podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů – vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých – reálný pohled na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí
- připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti – rozvíjet u žáků schopnost vyjádřit své požadavky a potřeby, podporovat rozvoj samostatnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy chování, jednání, prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí a k přírodě
- učit žáka chránit vlastní zdraví i zdraví jiných
- vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi – poskytovat dostatek příležitostí k získání zkušeností s jinými lidmi a vést je k poznání a toleranci k odlišnostem různých skupin ve společnosti

3.5. Cíle základního vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami:

U žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami nelze předpokládat dosažení cílů základního vzdělávání. Velkým problémem je nízká míra rozvinutí psychických funkcí, zejména pozornosti, paměti, ale i volných vlastností potřebných k systematickému osvojování učiva.

Ve vzdělávání těchto žáků v základní škole speciální usilujeme o naplnění těchto cílů

- vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy

- rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí
- vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony
- vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání

3.6. Průřezová témata:

Průřezová témata v základní škole speciální jsou implementována do jednotlivých vyučovacích předmětů, procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- přispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů
- rozvíjí základní dovednosti komunikace a vzájemné spolupráce, vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- napomáhá získávání základních sociálních dovedností pro řešení různých situací, např. konfliktů, vede k respektování různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- vede k porozumění sobě samému a druhým, pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

Výchova demokratického občana (VDO)

- vychovává k úctě k zákonům, k sebeúctě, k sebedůvěře a samostatnosti
- vede k pochopení významu řádu, pravidel, zákonů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým, pomáhá porozumět slovům spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance, odpovědnost

- vede k respektování odlišností mezi lidmi

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- utváří postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky

Multikulturní výchova (MKV)

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky jiných sociokulturních skupin
- napomáhá dovednosti uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých
- poskytuje žákům základní znalosti o odlišných etnických a kulturních skupinách, rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti
- učí žáky vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- učí žáky uvědomovat si, že všichni jsou rovnocenní a nikdo není nadřazen jinému

Enviromentální výchova (EV)

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti k ochraně přírody, podněcuje aktivitu a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího chování z hlediska životního prostředí
- vede k porozumění důsledků lidských činností na prostředí, k pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy

Mediální výchova (MV)

- pomáhá utvářet imunitu vůči reklamě
- učí rozumně využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

4. Základní škola speciální

Vzdělávací obsah, metody, formy práce i všechny aktivity učitelů směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které představují soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, návyků, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, další uplatnění jedince a maximální možné zapojení do společnosti. Snažíme se vybavit žáky se středně těžkým mentálním postižením souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná.

Respektujeme specifické potřeby žáků se středně těžkým mentálním postižením, klademe důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální, personální a pracovní.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- ovládat základy čtení, psaní, počítání
- využívat je ke svému vzdělávání
- používat učebnice, učební materiály, pomůcky
- koncentrovat se na učení
- pochvalu chápat jako motivaci pro další učení
- mít zájem o získávání nových poznatků, dovedností
- ovládat elementární způsoby práce s počítačem
- získané zkušenosti a vědomosti uplatňovat v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- překonávat problémy přiměřeně svým možnostem
- řešit známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastní zkušenosti
- vnímat problémové situace, řešit je pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností
- nenechat se při řešení problémů odradit nezdarem
- vědět, na koho se obrátit v problémové situaci

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým možnostem
- rozumět sdělení, reagovat na něj přiměřeně svým možnostem
- vyjadřovat své pocity, prožitky, nálady vhodným způsobem
- zvládat jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřovat vlastní názory, postoje, vhodnou formou obhajovat vlastní názor
- ke komunikaci využívat běžné informační a komunikační prostředky
- získané komunikační dovednosti využívat k vytváření vztahů potřebných ve společnosti

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- mít základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientovat se v nejbližším okolí
- podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňovat základní návyky společenského chování, při jednání s lidmi prokazovat získanou sebedůvěru
- navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky
- respektovat druhé lidi
- rozpoznat rizikové a nevhodné chování
- uvědomovat si nebezpečí možného psychického a fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- mít osvojeny hygienické návyky, zvládat sebeobsluhu dle svých možností
- zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracovat podle naučeného postupu
- podle instrukcí umět plnit zadané jednoduché úkoly
- soustředit se, vytrvat
- respektovat pravidla práce v týmu
- přijímat posouzení vlastní práce, umět hodnotit svou práci i práci druhých
- dodržovat zásady bezpečnosti, hygieny, ochrany zdraví a životního prostředí při pracovních činnostech

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání by žák měl:

- mít povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržovat základní společenské normy a pravidla
- chránit své zdraví i životní prostředí
- umět se chovat v krizových situacích ohrožujících zdraví a život člověka podle pokynů kompetentních osob

Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory.

- ❖ **Jazyková komunikace** (Čtení, Psaní, Řečová výchova,)
- ❖ **Matematika a její aplikace** (Počty)
- ❖ **Informační a komunikační technologie** (Základy práce na počítači)
- ❖ **Člověk a jeho svět** (Člověk a jeho svět, Smyslová výchova)
- ❖ **Člověk a společnost** (Člověk a společnost, Smyslová výchova)
- ❖ **Člověk a příroda** (Člověk a příroda, Smyslová výchova)
- ❖ **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- ❖ **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Zdravotní tělesná výchova, Tělesná výchova)
- ❖ **Člověk a svět práce** (Pracovní činnosti)

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů se vzájemně překrývá. Je upraven tak, aby co nejlépe odpovídal mentální úrovni žáků. Tvoří očekávané výstupy, které však mají činnostní povahu. Jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném praktickém životě. Jsou formulovány pouze přibližně, neboť často není možné předem předvídat, co bude žák s těžším stupněm mentálního postižení schopen v určitém věku zvládnout. Každý žák dosahuje očekávaných výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

První stupeň je členěn na 1.období (1. – 3. ročník) a 2. období (4. – 6. ročník), druhý stupeň tvoří 7. – 10. ročník .

Učivo není cílem, ale prostředkem k dosažení očekávaných výstupů a tím i k rozvíjení klíčových kompetencí.

V **denním rozvrhu** není přesný začátek a konec vyučovacích hodin přesně dán, předměty se prolínají dle individuálních potřeb žáků, obsah zůstává zachován.

5. Učební plán základní školy speciální

Vzdělávací oblast	Předměty	Ročník									
		První stupeň						Druhý stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Psaní	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Matematika a její aplikace	Počty	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Informační a komunikační technologie	Základy práce na počítači					1	1	1	1	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	3	3				
Člověk a společnost	Člověk a společnost							2	2	2	2
Člověk a příroda	Člověk a příroda							3	3	3	3
Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví								1	1	
	Tělesná výchova	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1
	Zdravotní tělesná výchova										
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	3	3	3	4	4	4	5	5	6	6
Disponibilní časová dotace *		2	2	2	2	1	1	2	3	2	4
Týdenní časová dotace		20	20	23	24	24	24	27	29	29	29
Průřezová témata		Implementována do všech vzdělávacích oblastí (viz tabulky níže)									

Celková povinná časová dotace		135	114
-------------------------------	--	-----	-----

*** Disp. časová dotace:**

- Počty jsou posíleny ve všech ročnících o 1 disponibilní hodinu
- Čtení je posíleno v 1.- 4. ročníku a v 7.-10. ročníku o 1 disponibilní hodinu
- Tělesná výchova je posílena v 8. ročníku o 1 disponibilní hodinu
- Psaní je posíleno v 10. ročníku o 1 disponibilní hodinu

Průřezová témata a jejich zpracování do ŠVP, formy realizace průřezových témat (tabulka):

Vzdělávací oblast	Předměty	Ročník		
		První stupeň		Druhý stupeň
		1.-3. ročník	4.-6. ročník	7.-10. ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	OSV,VMEGS, MKV,MV	OSV,VDO,VMEGS, MKV,MV	OSV,MV
	Psaní	OSV	OSV	OSV,MV
	Řečová výchova	OSV,MKV	OSV,MKV,EV	OSV
Matematika a její aplikace	Počty	OSV	OSV,MV	OSV
Informační a komunikační technologie	Základy práce na počítači		OSV,MV	OSV,MKV,MV
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	OSV,MKV,E V	OSV,VDO,MKV,E V	OSV
Člověk a společnost	Člověk a společnost			OSV,VMEGS,MKV,E V
Člověk a příroda	Člověk a příroda			OSV,VMEGS,MKV,E V
Umění a kultura	Hudební výchova	OSV,MKV	OSV,VMEGS,MKV	OSV,MKV,MV
	Výtvarná výchova	OSV	OSV,MKV	OSV,MKV
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			OSV,VDO,MKV
	Tělesná výchova	OSV,EV	OSV,EV	OSV,EV

	Zdravotní tělesná výchova			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	OSV,MKV,E V	OSV,VMEGS,MKV , EV	OSV,EV

6. Učební osnovy základní školy speciální

6.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika:

Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v předmětech **Čtení, Psaní a Řečová výchova**.

Ve výchovně vzdělávacím procesu základní školy speciální má stěžejní postavení, rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Časové a organizační vymezení předmětů:

Čtení

- vyučuje se jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku po dvou hodinách, ve 3. až 10. ročníku po třech hodinách týdně

Psaní

- vyučuje se jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku po jedné hodině a ve 3. až 10. ročníku po dvou hodinách týdně (v 10. ročníku využita 1 hod. disponibilní časové dotace)

Řečová výchova

- vyučuje se jako samostatný předmět v 1. až 6. ročníku po dvou hodinách týdně a v 7. až 10. ročníku po jedné hodině týdně

Výchovné a vzdělávací strategie:

Čtení

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako o jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- srozumitelnému vyjadřování ústní formou a kultivovanému projevu v běžných situacích
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- osvojení techniky čtení
 - získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládání orientace v jednoduchých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text
- osvojování písmen, slov a vět
- rozvíjení čtecí dovednosti
- čtení a porozumění krátkého textu

Psaní

Vzdělávací obor Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriky, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- srozumitelnému vyjadřování písemnou formou
- osvojení techniky psaní
- zvládání opisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov i podle diktátu
- rozvíjení jemné motoriky a grafomotoriky
- získávání grafických dovedností
- praktickému využívání získaných dovedností v jednoduché písemné komunikaci
- žáci získají základní grafické dovednosti
- žáci se naučí psát základní tvary písmen a jejich spojování do slabik a slov
- žákům bude předkládáno písmo jako jeden z prostředků komunikace, zaměření na praktické využití písma (vzkaz, informace, údaj, dopis)

Řečová výchova

Vzdělávací obor Řečová výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační

dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání. Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

-rozvíjení řečových schopností a myšlení

-srozumitelnému vyjadřování ústní i písemnou formou a kultivovanému projevu v běžných situacích

-dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů

-zvládání orientace v jednoduchých textech různého zaměření

-získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text

-úspěšné sociální integraci

-usnadnění dalšího vzdělávání

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Čtení:

kompetence k učení

- ovládá základy čtení a využívá je ke svému vzdělávání,
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení,
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků,
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích,

kompetence k řešení problémů

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem,
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem,
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů,

kompetence komunikativní

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály,

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly,
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění,
- přijímá posouzení výsledků své práce.

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Psaní:

kompetence k učení

- ovládá základy psaní a využívá je ke svému vzdělávání,
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,

kompetence komunikativní

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace,
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci,

kompetence občanské

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti,

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění.

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Řečová výchova:

kompetence komunikativní

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem,

- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály,
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky,

kompetence sociální a personální

- má základní představu o vztazích mezi lidmi,
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije,
- uplatňuje základní návyky společenského chování,
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi,
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby,

kompetence pracovní

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností,
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly,
- přijímá posouzení výsledků své práce.

Čtení - 1. stupeň – 1.- 6. ročník

Čtení - 1. stupeň – 1.- 6. ročník		
1. období – 1.- 3. ročník		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby :
-správně vyslovovat, dýchat, dodržovat tempo řeči	-vyvozování hlásky a písmene s pomocí říkanek a obrázků -diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluch. vnímání	Hv OSV – rozvoj schopnosti poznávání
-být motivován ke čtení	-pohádkové knížky, krátké pohádky a příběhy, říkadla, básně -hry na obchod, námětové hry (k čemu všemu čtení potřebujeme v praktickém životě...)	dramatizace OSV – mezilidské vztahy VMEGS – rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích

-být seznámen s leporely a knihami	-poslech pohádek a vyprávění -reprodukce čteného textu	dramatizace OSV – cvičení dovednosti zapamatování
-umět se orientovat na stránce	-čtení obrázků v řádku -orientace na stránce	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, pozornosti a soustředění
-tvořit věty k obrázkům, chápat obsah vět doplněných obrázkem	-hláska a, A, i, I ve funkci spojky mezi obrázky -cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání	OSV – osobnostní rozvoj
-skládat dějové obrázky, dokázat převyprávět příběh podle obrázků	-logická posloupnost děje -krátké pohádky, příběhy	OSV- rozvoj schopnosti poznávání, pozornosti a soustředění
-být připraven na čtení	-alternativní způsoby čtení -a, i ve funkci spojky mezi obrázky, předměty, slovy...	OSV – rozvoj poznávacích schopností
-poznat a vyvozovat konkrétní písmena a hlásky	-a, A, i, I, m, M, v, V	
-číst slabiky a dvojslabičná slova	-dělení slov na slabiky -rozpočítadla, říkanky, vytleskávání -skládání slov ze slabik	
-vyvodit hlásky a písmena s pomocí říkanky a obrázku	-o, O, e, E, u, U, l, L	
-číst otevřené slabiky	-me, le, ma, la, vo	
-recitovat krátké verše a říkadla, dramatizace	-dětská literatura	VMEGS – rodinné příběhy, příběhy o životě dětí MKV – příběhy o odlišnosti
-číst vyvozená psací písmena a psané slabiky	-psací písmena	
-umět si říci o své potřeby, dorozumět se	-sociální čtení, alternativní způsoby komunikace	OSV - komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí, řeč lidských skutků, komunikace v různých situacích - sebezpoznání, sebezpojetí MV – vnímání mediálních sdělení
2. období – 4. – 6. ročník		
-znát všechna tiskací i psací písmena	-abeceda -postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen	OSV - poznávání
-číst dvojslabičná a trojslabičná slova s otevřenými slabikami	-čtení podle obrázků -čtení slabik, slov	OSV – rozvoj komunikace a poznávání

-číst dvojslabičná a trojslabičná slova se zavřenými slabikami	-sám, mám,tam... -čtení jednoduchých vět obsahujících snadná slova	OSV - poznávání
-rozlišovat stejně znějící slova různého významu	-cvičení zaměřená na vnímání obsahu čteného textu -rozvoj řeči	OSV - komunikace
-být schopen reprodukovat krátký text podle ilustrací, podle otázek...	-čtení snadných textů s porozuměním -naslouchání, poslech pohádek, veršů, říkadel -koncentrační cvičení	OSV - naslouchání
-být schopen orientovat se v jednoduché větě	-jednoduchá věta, začátek, konec -tvoření jednoduchých vět -tiché čtení -čtení s porozuměním	OSV – komunikace, řešení problémů
-umět přednést krátké říkanky a básně	-literatura pro děti a mládež -dětské časopisy -audiokazety, DVD, CD, CD-rom	MV – různé typy sdělení VDO - příběhy ze života dětí VMEGS – příběhy ze života dětí, zážitky, zkušenosti z Evropy , zvyky, tradice ...
-umět si říci o své potřeby, dorozumět se	-sociální čtení -alternativní způsoby komunikace	OSV - komunikace

Čtení – 2. stupeň – 7. – 10. ročník

Čtení – 2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-číst všechna psací i tiskací písmena	-opakování abecedy	OSV
-umět číst krátký jednoduchý text, zapamatovat si a reprodukovat obsah	-upevňování čtení slov zvládnutých na 1. stupni -rozvoj čtecích dovedností -využití PC	MV
-umět se orientovat ve čteném textu	-pořádek slov ve větě -začátek, konec věty -povzbuzování zájmu o čtení, jako jeden z nejdůležitějších zdrojů inf.	
-umět se naučit krátké říkanky, texty písní, básně,	-práce s textem -tiché čtení s porozuměním	dramatizace

příběhy na základě čtení textů	-návody s obrázky k různým činnostem, k použití... -noviny -výrazný přednes, dramatizace	
-umět si říci o své potřeby, dorozumět se	-sociální čtení -alternativní způsoby komunikace	OSV - komunikace

Psaní – 1.stupeň – 1.- 6.ročník

Psaní – 1.stupeň – 1.- 6.ročník		
1. období – 1. – 3.ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-správně držet psací náčiní, správně sedět při psaní	-čmárání, kroužení -rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky -použití rytmických říkadél, hudební doprovod... -velké tvary, průpravná cvičení	
-zvládnout základní hygienické návyky spojené se psaním	-návčik uvolňovacích pohybů, pokud možno plynulých, horní a dolní oblouky oběma směry, opakovně -rytmická říkadla (popř. hudebním doprovodem) -vodorovné čáry, svislé a šikmé čáry(zuby na pile)	
-vyvodit jednotlivá písmena podle obrázků a umět je psát	-rozeznávání hlásek a písmen -písmena e, i, m, M, l, u, v -slabiky me, mi, ma, mu, mo, la, le, li lo, lu -procvičování naučených prvků s užitím správné motivace	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
-spojovat písmena a tvořit slabiky	-slabiky me, mi,.....	
-rozlišovat délku samohlásek	-práce s vyvozenými samohláskami a, á, e, é.....	
-umět napsat hůlkovým písmem své jméno	-skládání písmen ve slabiky	
2.období – 4. – 6. ročník		
-správně držet náčiní, správně sedět při psaní	-čmárání, kroužení, uvolňovací cviky, rozvoj	

	jemné motoriky a grafomotoriky, pohybové koordinace	
- umět psát písmena, která umí číst	- orientace na řádku a na stránce - nácvik písmen V, t, y, s, j, n - nácvik psaní p, n, š, d, z, k, ž - nácvik psaní b, c, r, č, h, ou - nácvik psaní C, Č, I, N, Ž	OSV – rozvoj poznání
- rozeznat hlásku a písmeno	- práce s rytmickými říkadly - práce podle mluveného a psaného textu	- dramatizace
- umět opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova	- opis a přepis slabik a slov se snadným hláskovým složením - psaní slov se snadným hláskovým složením	
- psát písmena a slabiky podle diktátu	- diktát nových písmen a slabik – se, je, na... - psaní snadných slov a slabik podle diktátu - psaní slovních spojení	
- psát číslice	- seznámení s číselnou řadou 0 – 9 - osvojování tvarů číslic - upevňování a psaní číslic	

Psaní - 2. stupeň – 7. – 10. ročník

Psaní - 2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět psát velká písmena	- nácvik a upevnění psaní velkých písmen U, E, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, CH	
- umět dbát na čitelný písemný projev	- procvičování psaní písmen, slabik slov při správném sezení a dodržováním hygieny psaní	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- umět napsat slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu	- skládání slabik a slov - diktát slabik a jednoduchých slov	

- umět opsat slova a jednoduché věty	- práce s textem – převedení tištěných písmen do psané podoby - psaní psacích písmen ve slovech a větách - opis a přepis slov, které žáci čtou - psaní jednoduchých vět	
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy	- převedení tištěných písmen do psané podoby - přepisování slov a vět	
- umět přepsat krátký jednoduchý text	- přepis jednoduchých textů i na PC	MV
- umět se podepsat hůlkovým, ale hlavně psacím písmem	- opis a přepis - nácvik a procvičování vlastního podpisu žáka - nácvik psaní i jména rodičů a sourozenců	
- umět napsat nebo opsat běžné písemnosti	- nácvik psaní adresy - nácvik psaní přání k nejrůznějším příležitostem podle vzoru - psaní dopisu podle vzoru - psaní na PC	
- umět psát číslice i podle nápovědy	- opis číslic - diktát číslic - psaní na PC	

Řečová výchova – 1. stupeň – 1. – 6. ročník

Řečová výchova – 1. stupeň – 1. – 6. ročník		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět pracovat s hlasem a dechem	- dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči	OSV – rozvoj komunikace
- umět reprodukovat jednoduché říkanky a básničky	- reprodukce, dramatizace - říkanky, básničky, jednoduché příběhy	dramatizace
- umět odpovídat na otázky slovem, větou	- odpovědi na otázky - rozvoj komunikace	OSV – rozvoj komunikace, spolupráce
- umět popsat jednoduché obrázky	- práce s obrázky pomocí otázek - samostatný popis obrázku	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- umět dokázat se koncentrovat na poslech	-poslech předčítaného textu - nácvik koncentrace	MVK – příběhy, lidské vztahy, kulturní rozdíly

pohádky a krátkého příběhu		
- umět reprodukovat krátký text podle otázek	- poslech textu – příběhy, básně, pohádky, poslech pohádky na CD romu - reprodukce textu	
2. období – 4. – 6. ročník		
-umět reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy	- reprodukce a dramtizace říkanky, básničky, jednoduchého příběhu - poslech předčítaného textu	OSV
- umět vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku	-popis obrázku, vyprávění podle obrázku, který je žákům srozumitelný	
- umět vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek	- rozvoj komunikace jako prostředku v sociálních situacích - alternativní způsob komunikace	OSV – rozvoj komunikace MKV – mezilidské vztahy, rovnocennost , odlišnost, různé způsoby života EV – lidské aktivity v životním prostředí
- umět popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek	- rozvoj slovní zásoby -sociální komunikace - rozvoj fonemického sluchu	OSV – komunikace, mezilidské vztahy
- umět se domluvit v běžných situacích	- rozvoj komunikace jako prostředku v sociálních situacích	
- umět zvládat slovní formy společenského styku	- nácvik pozdravu - nácvik prosby - nácvik poděkování - navození situací, kdy to použít	OSV – mezilidské vztahy
- umět dramtizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákovi blízká	- reprodukce a dramtizace příběhů z běžného denního života	dramtizace

Řečová výchova - 2.stupeň – 7. – 10. ročník

Řečová výchova - 2.stupeň – 7. – 10. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost	- rozšiřování slovní zásoby - základy techniky mluveného projevu -správné dýchání, intonace, rytmizace	OSV – komunikace, mezilidské vztahy

	- správná výslovnost	
- umět používat věty se správnými gramatickými strukturami	- poslech a reprodukce mluveného projevu - nácvik správné gramatické výslovnosti - dramatizace mluvených projevů	OSV – komunikace dramatizace
- umět dbát na kulturu mluveného projevu	- základy techniky mluveného projevu - procvičování kultury mluveného projevu	OSV – komunikace, řeč těla, řeč zvuků a slov..
- umět komunikovat vhodně v běžných denních situacích a zvládat základní pravidla komunikace	- základní komunikační pravidla - konverzační cvičení - tvorba otázek a odpovědí	OSV – komunikace, komunikace v různých situacích
- umět vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity	- rozvoj slovní zásoby -kultura mluveného projevu - hledání správných komunikačních výrazů - nácvik popisu a vyjádření co žák cítí	OSV
- umět převyprávět vyslechnutý příběh, divadelní nebo filmové představení	- rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích - alternativní způsoby komunikace -základní komunikační pravidla - nácvik vyjádření vlastními slovy za použití spisovné formy řeči	OSV – komunikace, spolupráce a soutěživost, rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci
- umět dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku	- dramatizace pohádky - dramatizace příběhu -mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	Dramatizace OSV – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov

6.2. Matematika a její aplikace

Realizuje se předmětem **POČTY**.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu :

- vyučuje se v 1. až 6. ročníku po třech hodinách a v 7. až 10. ročníku po čtyřech hodinách týdně

Charakteristika:

Matematika a její aplikace je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznámí se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru.

Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí je dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

- **Řazení a třídění předmětů**
- **Čísla a početní operace**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- **Základy geometrie**

Řazení a třídění předmětů – na 1. stupni základního vzdělávání, žáci se učí tvořit skupiny podle velikosti, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy

Čísla a početní operace – 1. a 2. stupeň, žáci se seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, postupy základních matematických operací – sčítání, odčítání, násobení

Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci se učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.

Základy geometrie – žáci rozeznávají a pojmenovávají základní geometrické útvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami

Výchovné a vzdělávací strategie :

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností,
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací,
- používání matematických symbolů,
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti,

- vytváření prostorové představivosti,
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi),
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů,
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností.

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Matematika:

kompetence k učení

- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích,

kompetence k řešení problémů

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem,
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastní zkušenosti,
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností,

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly.

Počty

Matematika a její aplikace
Počty

1. stupeň

Řazení a třídění předmětů
1. období – 1. – 3. ročník

Žák by měl:	Učivo :	Přesahy a vazby :
-umět se orientovat v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký - úzký	- řazení a třídění předmětů - tvoření skupin - porovnávání prvků - třídění podle různých kritérií(stejně – více – méně,..... -	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopnosti poznávání, cvičení smyslového vnímání
- umět se orientovat v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře - dole	- práce s obrázky - práce s manipulačními předměty - práce s předměty denní potřeby - orientace na ploše	
- umět řadit předměty zleva doprava	- manipulace s předměty - orientace na ploše - práce s různými předměty denní potřeby	OSV – smyslové vnímání
- umět třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu	- řazení a třídění předmětů - tvoření skupin předmětů (velikost, barva, tvar, obsah)	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů
1. období – 4. – 6. ročník		
- umět se orientovat v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší - užší	- porovnávání prvků - třídění podle různých kritérií(kratší – delší,...)	OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti
- umět se orientovat na ploše	- orientace na ploše, práce s předměty - příkládání předmětů dle pokynů – nahoře, dole.....	
- umět porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	- určování počtu - porovnávání čísel - kvantitativní vztahy	OSV- rozvoj schopnosti poznávání
- umět třídít předměty podle pořadí ve skupinách	- porovnávání prvků - tvoření skupin prvků - třídění předmětů podle pořadí ve skupinách - řazení předmětů ve skupinách podle dané vlastnosti	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- umět přiřazovat předměty podle číselné řady	- práce s číselnou řadou - porovnávání v rámci číselné řady - tvoření skupin podle číselné řady	OSV
Číslo a početní operace		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:

- číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10	- pojem čísla a číslice 1, 2, 3, 4, 5, - rozklad čísel 1, 2, 3, 4, 5 - psaní číslic do 5 - hry s čísly	OSV – pozornost a soustředění
- umět se orientovat v číselné řadě 1 - 10	- číselná řada vzestupná a sestupná - zápis a rozklad čísla - číselná osa - porovnávání čísel	
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5	- sčítání a odčítání v oboru do 5 s názorem - porovnávání čísel - přiřazování čísel k prvkům a naopak	OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti
- pracovat s matematickými pojmy +, -, = a zapsat je	- sčítání - odčítání - porovnávání - = - zápis sčítání, odčítání, =	OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti
- umět rozklad čísel v oboru do 5	- rozklad čísel 1 – 5 - práce s číselnou řadou - rozklad čísel s názorem	OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti
- psát číslice 1 – 5 podle diktátu	- diktát čísel a jednoduchých příkladů	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
2. období – 4. – 6. ročník		
- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100	- psaní, čtení a porovnávání čísel v oboru do 20 - numerace do 100 - jednoduché úlohy z praktického denního života - práce s číselnou osou - manipulace s bankovkami	OSV – mezilidské vztahy, komunikace
- rozkládat čísla do 20 bez přechodu přes desítku	- zápis a rozklad čísel v desítkové soustavě - pojem přirozených čísel do 20 - číslice do 20 - početní operace s nulou	
- zvládat sčítání a odčítání s názorem do 20 s přechodem přes desítku	- práce s číselnou osou - sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - manipulace s penězi do 20	OSV
- umět psát čísla do 100	- psaní číslic do 100 - manipulace s bankovkami do 100 - praktická cvičení	OSV

- umět zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	- praktické příklady s užitím názoru - manipulace s bankovkami - práce s číselnou osou	OSV
- umět zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu	- diktát příkladů - praktická cvičení	OSV
- umět řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20	- jednoduché slovní úlohy z praktického života - řešení slovních úloh s názorem - manipulace s bankovkami	OSV – komunikace, mezilidské vztahy
- znát význam a použití kalkulátoru	- seznámení s kalkulátorem - základní funkce - význam použití	MV
Závislosti, vztahy a práce s daty:		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby :
- umět používat výrazy nad, pod, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	- praktická cvičení s předměty denní potřeby - orientace na magnetické tabuli - práce s magnetkami	OSV
- umět modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	- magnetická tabulka- tvary, stavění podle vzoru, podle pojmenování, podle fantazie	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- umět doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10	- práce s tabulkami - práce se schématy - čísla do 10	
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	- počítání s mincemi - pojmy dražší, levnější - cvičení na manipulaci s penězi	OSV – komunikace v různých vztazích, řešení konfliktů, mezilidské vztahy
2. období – 4. – 6. ročník		
- umět používat výrazy vpravo - vlevo	- orientace v prostoru - praktická cvičení	
- umět rozlišovat pojmy rok, měsíc, den	- úlohy na orientaci v čase - kalendář přírody	OSV – schopnost poznávání, řešení problémů
- umět určit čas s přesností na celé hodiny	- práce s papírovými hodinami - orientace v čase - pojmy ráno, poledne, odpoledne, večer – hodiny - poznávání hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny	OSV – sebeorganizace, psychohygiena

- umět základní jednotky délky a hmotnosti, času	- seznámení s pomocí názorných pomůcek s jednotkami váhy a délky - pojem 1 metr - 1 kilogram - měření, vážení, práce s hodinami	OSV
- umět doplnit jednoduchou tabulku posloupnosti čísel do 20	- práce s tabulkami - praktická cvičení doplněná názorem - jednoduché tabulky	OSV
- umět uplatnit matematické znalosti při manipulaci s penězi	- praktická cvičení - peníze (bankovky, mince) - příklady z běžného denního života	OSV – mezilidské vztahy
Základy geometrie		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět poznat a pojmenovat základní geometrické tvary	- čtverec - obdélník - kruh - trojúhelník - praktická cvičení	OSV – poznávací schopnosti
- umět rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech	- názorné pomůcky - věci denní potřeby - školní pomůcky - třída - škola	OSV – poznávací schopnosti
- umět porovnat délky různých předmětů, rozlišit pojmy kratší a delší	- porovnávání délky - příklady z běžného života - názorné pomůcky	OSV - rozvoj poznávací schopnosti, spolupráce, soutěživost
2. období – 4. – 6. ročník		
- zvládat kreslit křivé a přímé čáry	- uvolňovací cviky - kreslení křivých a přímých čar	
- umět poznat rozdíl mezi čarou a přímkou	- kreslení čar - rýsování přímek - praktická cvičení	OSV – spolupráce a soutěživost
- umět použít pravítko při rýsování přímek	- rýsování přímek podle pravítka - nácvik zacházení s pravítkem	
- umět změřit délku předmětu	- používání pravítka - měření pomocí různých délkových měřidel - porovnávání délky předmětů	

2. stupeň

2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Číslo a početní operace		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1 000 po 100	- psaní a čtení čísel v oboru do 100 - číselná řada - číselná osa - přirozená čísla do 1 000 - porovnávání čísel do 1 000 (bankovky)	OSV – rozvoj poznávací schopnosti
- umět se orientovat na číselné ose	- práce s číselnou osou - praktická cvičení - cvičení s názorem	OSV
- umět sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru	- sčítání a odčítání desítek do 100 - násobky čísla 10 - manipulace s bankovkami - písemné sčítání a odčítání v oboru do 100	OSV – mezilidské vztahy, komunikace a spolupráce
- umět používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky	- násobilka 2 - násobilka 5 - násobilka 10 - práce s tabulkou násobení	
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy	- řešení jednoduchých slovních úloh - příklady z praktického života - manipulace a příklady s bankovkami	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, mezilidské vztahy
- umět pracovat s kalkulátorem	- práce s kalkulátorem - kontrola řešení slovních úloh na kalkulátoru - kontrola řešení početních úkolů na kalkulátoru	
Závislosti a práce s daty		
- znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu	- jednotky délky - jednotky hmotnosti - jednotky času - jednotky objemu - praktické využití	OSV – poznávací schopnosti
- umět zvládnout početní úkony s penězi	- manipulace s mincemi - manipulace s bankovkami - praktická cvičení	OSV – komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů, morální rozvoj – postoje, praktická

		etika(odpovědnost, spolehlivost)
- umět se orientovat v čase, určit čas s přesností na půlhodiny	- praktická cvičení s papírovými hodinami - seznámení se s digitálním zápisem času - seznámení se čtvrthodinou	
- umět doplňovat údaje v jednoduché tabulce	- praktická cvičení s jednoduchými tabulkami	
Základy geometrie		
- umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami	- pravítko - trojúhelník - kružítko -praktická cvičení	
- umět používat základní geometrické pojmy	- práce s geometrickými pojmy -praktická cvičení	OSV - komunikace
- umět znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary	- přímka - polopřímka - úsečka - kružnice - kruh - trojúhelník - čtverec - obdélník	
- umět rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	- rýsování přímky, úsečky - označení přímky a úsečky - praktická cvičení	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- umět měřit a porovnávat délku úsečky	- měření délky úsečky - porovnávání délky úsečky - praktická cvičení	OSV – rozvoj komunikační dovednosti
- umět poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	- válec - krychle - koule	

6.3. Informační a komunikační technologie

Vyučuje se předmětem **Základy práce na PC.**

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu :

-vyučuje se v 5. až 10. ročníku po jedné hodině týdně

Charakteristika :

Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, textovým editorem, speciálními výukovými a

vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je práce s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si prostřednictvím práce s výukovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni, získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k/ke:

- poznávání výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s PC
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení jemné motoriky
- zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie:

kompetence k učení

- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem,

kompetence k řešení problémů

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem,
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností,
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností,

kompetence komunikativní

- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky,
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci,

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly.

Základy práce na PC

1. stupeň – 2. období – 4. – 6. ročník

Informační a komunikační technologie		
Základy práce na PC		
1. stupeň – 2. období – 4. – 6. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět zvládnout základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší	- základy obsluhy počítače - pojmy monitor, klávesnice, myš - nácvik zapnutí, vypnutí - funkce myši u počítače - manipulace s myší	MV
- umět pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- seznámení s programy - herní a zábavné výukové programy	MV – potenciál kvalitní zábavy i naplnění volného času
- zvládnout psaní známých písmen na klávesnici	- orientace na klávesnici - textový editor - práce s textovým editorem	MV OSV
- dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s PC	- zásady bezpečnosti práce - prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	OSV – seberegulace

2. stupeň – 7. - 10. ročník

2. stupeň – 7. - 10. ročník		
- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace	- základní funkce textového editoru - základní funkce grafického editoru - přídatná zařízení PC - obsluha tiskárny	MV

- umět zvládnout práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	- výukové programy - herní programy - práce na PC dle pokynů	MV – potenciál jako zdroj informací, zábavy, volného času
- umět si vyhledat informace na internetu podle pokynů	- symboly alternativní komunikace na PC - informace na internetu - znalost vyhledávání informací	MV – rozvíjení komunikační schopnosti MKV – prostřednictvím informací poznávání a respektování odlišností
- umět dodržovat pravidla zacházení s PC	- zapnutí PC - vypnutí PC - obsluha tiskárny - výukový program - připojení k internetu	MV – potenciál médií jako zdroj informací
- zvládat základní funkce mobilního telefonu	- přijetí hovoru - přijetí SMS zprávy - vyzvednutí e - mailu	MV – rozvíjení komunikačních dovedností(i při veřejném styku)

6.4. Člověk a jeho svět

Realizuje se předmětem **Člověk a jeho svět**.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- vyučuje se v 1. a 2. ročníku po dvou hodinách a ve 3. až 6. ročníku po třech hodinách týdně

Charakteristika :

Člověk a jeho svět rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě, získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů :

- **Místo, kde žijeme** – žáci se učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm, postupně poznávají okolí bydliště, školy, obce, regionu
- **Lidé kolem nás** – žáci se učí základním způsobům společenského chování a jednání
- **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj minulosti a budoucnosti, důležité je praktické poznání způsobu života v nejbližším okolí, poznání historických památek
- **Rozmanitost přírody** – žáci se seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku

- **Člověk a jeho zdraví** – žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla, učí se dodržovat správné hygienické návyky....

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů – poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápaní významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování zásad zdravého životního stylu a ke správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru **Člověk a jeho svět:** **kompetence k řešení problémů**

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností,
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností,
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů,

kompetence sociální a personální

- má základní představu o vztazích mezi lidmi,
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije,
- uplatňuje základní návyky společenského chování,
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi,
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky,
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby,

kompetence občanské

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití,
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí,
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob,

kompetence pracovní

- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů.

1. stupeň

Člověk a jeho svět
1. stupeň

Místo, kde žijeme		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- znát název své obce a adresu bydliště	- didaktické hry k upevnění názvu své obce a adresy - domov a okolí - adresa bydliště	MKV – poznání nejbližšího okolí OSV – sebezpoznání, sebezpojetí(vztahy k druhým lidem, druzí jako zdroj informací pro mě
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí	- domov a jeho okolí - orientace v okolí bydliště - názvy ze školní budovy - didaktické hry	MKV – poznání nejbližšího okolí OSV – sebezpoznání, sebezpojetí(vztahy k druhým lidem, druzí jako zdroj informací pro mě EV - vnímání prostředí, důsledky lidských činností na prostředí
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí (domov, třída, škola)	- didaktické hry – domov - vyjmenování školních pomůcek -vybavení třídy - vybavení školy - základní návyky společenského chování ve škole - pozdrav, poděkování, prosba - prostředí školy	MKV – poznávání a tolerování odlišností, zvyků
- zvládnout základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	- cesta do školy - bezpečnost - orientace v okolí školy - základy dopravní výchovy	EV – poznávání lokálního prostředí a jeho problematiky -pěstuje návyky a dovednosti nezbytné pro každodenní žádoucí jednání vůči prostředí
2. období – 4. – 6. ročník		
- umět popsat cestu do školy podle otázek	- poznání a pojmenování předmětů cestou do školy - důležitá místa - základy dopravní výchovy	OSV – rozvoj komunikace a schopnosti poznávání
- znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště	- škola - život ve škole a jejím okolí - cesta do školy - obec, význačná místa a instituce v obci a jejím okolí - charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích	OSV - rozvoj komunikace a schopnosti poznávání, mezilidské vztahy MKV – uvědomování si , že všichni mají stejná práva, všichni jsou si rovnocenní

- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest	- okolní krajina - důležitá místa v obci - vnímání ročních období - rozvoj slovní zásoby - regionální zvláštnosti	OSV – komunikace EV – citlivý přístup k přírodě
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách	- hry(chodci,přecházení chodníku, vozovky) - výlety - koupání	OSV – komunikace v různých situacích, psychohygiena
Lidé kolem nás		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby .
- znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří(starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy	- rodiče a sourozenci - nejbližší příbuzní – babička, děda, strýc, teta - stáří členů rodiny - vztahy mezi členy rodiny	OSV – mezilidské vztahy
- znát jména spolužáků a svých učitelů	- jméno a příjmení žáků - jméno a příjmení svých učitelů -didaktické hry	OSV – komunikace a spolupráce MKV – poznávání, vnímání, respektování odlišností, tolerance vůči druhým
- mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit,poprosit, poděkovat	- pozdrav - poděkování - prosba - mezilidské vztahy	OSV – komunikace, mezilidské vztahy MVK – tolerance, respekt
- umět poznat a pojmenovat různé lidské činnosti	-pracovní bezpečí -zásady osobní hygieny - zdravá výživa - oblékání	OSV - hygiena
- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	- krizové situace - didaktické hry - námětové hry - osobní bezpečí - chování v krizových situacích	OSV – psychohygiena(hledání pomoci při potížích) - komunikace, řešení problémů - dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne
2. období – 4. – 6. ročník		
- umět dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády	- příbuzenské vztahy - základní pravidla společenského chování	MKV – uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých - komunikovat a žít ve skupině s ostatními VDO – pochopení významu řádu pravidel a zákonů

- projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků	- mezilidské vztahy - taktnost, ohleduplnost	MKV – tolerance, respekt
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	- pracovní činnosti - námětové hry	OSV - komunikace
- umět rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	- chování v krizových situacích - nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence - protiprávní jednání a jeho postih - krádež, šikana, zneužívání, týrání	VDO – úcta k zákonům - aktivní postoj k dodržování lidských práv a svobod - ohleduplnost a ochota pomáhat druhým
- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	- orientace v budově školy - linka bezpečí - důležitá telefonní čísla	OSV - psychohygiena
- umět reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- situace hromadného ohrožení - chování při požáru - chování při vyhlášení poplachu - chování při dopravní nehodě - důležitá telefonní čísla	OSV – schopnost poznávání - psychohygiena – hledání pomoci při potížích, rozhodovací dovednosti VDO – ochota pomáhat druhým
Lidé a čas		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby :
- zvládnout jednoduchou orientaci v čase(ráno, poledne, večer)	- orientace v čase - ráno, poledne, večer - den, noc	OSV – seberegulace, sebeorganizace(organizace vlastního času)
- znát rozvržení svých denních činností	- osobní hygiena - zdravá výživa - denní povinnosti	OSV - sebeorganizace
- znát dny v týdnu	- orientace v čase(den, týden, měsíc, rok) - dny v týdnu - pojmy včera, dnes, zítra	OSV
- umět rozlišit roční období podle charakteristických znaků	- určování času - počasí – teplo, zima, déšť, mrak, bouřka.... - jaro - léto - podzim - zima	OSV – komunikace EV - příroda
2. období – 4. – 6. ročník		
- umět poznat, kolik je hodin	- celé hodiny	

	- práce s papírovými hodinami	
- umět rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	- včera - dnes - zítra - určování času - kalendář	OSV - sebeorganizace
- znát roční období a měsíce	- jaro - léto - podzim - zima - kalendář	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- poznat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků	- naše země v dávných dobách - obrázková literatura - současnost a minulost v našem životě(rozdíly ve způsobu života)	MKV, VDO – poznávání vlastních kořenů, kořenů odlišných sociokulturních skupin, vnímání odlišností jako přirozeného jevu, jako možnosti obohacení
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	- způsob života v pravěku - významné historické objekty v regionu a ČR - regionální pověsti - tradiční lidové svátky	MKV, VDO – poznávání vlastních kořenů, kořenů odlišných sociokulturních skupin, vnímání odlišností jako přirozeného jevu, jako možnosti obohacení
Rozmanitost přírody		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- jaro -léto - podzim - zima - znaky ročních období	EV - příroda
- poznat nejběžnější druhy domácích zvířat	- pes - kočka - kráva - kůň - koza - prase - slepice	OSV – schopnost poznávání EV – citlivost, ohleduplnost vůči živým tvorům
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	- zelenina - ovoce - didaktické hry - sezónní práce na zahradě a na poli	EV – citlivé zásahy do životního prostředí, důsledky lidských činností na prostředí
- popsat počasí podle obrázku(děšť, sníh, bouřka,vítr)	- kalendář přírody - sníh - dešť	EV – lokální a globální souvislosti

	<ul style="list-style-type: none"> - vítr - teplo - zima - znaky ročních období 	
- znát základní zásady pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> - příroda v ročních obdobích - chování živočichů - chování v přírodě - les 	EV – péče o životní prostředí
2. období – 4. – 6. ročník		
- umět poznat rozdíly mezi stromy a keři	<ul style="list-style-type: none"> - stromy a keře - ovocné stromy - okrasné keře 	EV – poznávání životního prostředí
- poznat nejběžnější volně žijící zvířata	<ul style="list-style-type: none"> - volně žijící zvířata - zimní spánek některých volně žijících zvířat - didaktické hry - chování živočichů 	EV – poznávání přírody
- umět rozlišit listnaté a jehličnaté stromy	<ul style="list-style-type: none"> - listnaté stromy(lípa, bříza...) - jehličnaté stromy(smrk, borovice...) 	EV – poznávání přírody
- vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - péče o životní prostředí - ochrana přírody - chování v přírodě 	EV
- znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - chování v přírodě - 	EV
Člověk a zdraví		
1. období – 1. - 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět pojmenovat hlavní části lidského těla	<ul style="list-style-type: none"> - vnímání a pojmenování jednotlivých částí těla(hlava, ruce, nohy, krk,...) - lidské tělo 	OSV –sebepoznání, sebepojetí
- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky - péče o zuby, nehty, vlasy, úprava zevnějšku 	OSV - psychohygiena
- umět dokázat upozornit na své zdravotní potíže	<ul style="list-style-type: none"> - zdravotní stav - bolest, nevolnost(bolení v krku, bolení hlavy) - sdělení potíží - chování v době nemoci 	OSV – sebepoznání, psychohygiena, komunikace
- vědět o zásadách bezpečného chování při	<ul style="list-style-type: none"> - výlety - koupání - hry 	

hrách , na výletech a při koupání		
2. období – 4. – 6. ročník		
- uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy	- prohlubování poznatků o lidském těle - zásady hygieny - zdravá výživa - denní režim - zdravá strava a pitný režim	OSV - hygiena
- umět dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže	- nemoc - sdělení potíží - chování v době nemoci	OSV – hygiena, komunikace
- vědět na koho se obrátit o pomoc	- osobní bezpečí - chování při mimořádných událostech - ochrana sebe a svého těla - preventivní chování	OSV – psychohygiena, hledání pomoci při potížích - zvládání stresových situací - dovednosti rozhodování
- zvládnout ošetření drobného poranění	- první pomoc - zdravotní péče - ošetření drobných poranění - prevence poranění	OSV – schopnost poznávání
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce	- bezpečnost chodců - chůze po chodníku - přecházení vozovky	
- umět reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- chování při mimořádných událostech - ochrana svého těla před obtěžováním a zneužíváním - preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek	OSV – komunikace spolehlivost, respekt

6.5. Člověk a společnost

Realizuje se předmětem **Člověk a společnost**.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu :

- vyučuje se v 7. až 10. ročníku po dvou hodinách týdně .

Charakteristika:

Člověk a společnost má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Člověk a společnost zahrnuje tematické okruhy:

- **Historie našeho národa**
- **Člověk ve společnosti**
- **Poznatky o společnosti**
- **Péče o občana**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země,
- poznávání postupné změny způsobu života lidí,
- poznávání historických kulturních památek v nejbližším okolí, jejich ochraně a úctě,
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života,
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů,
- vyjadřování svých myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům,
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství,
- pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků.

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Člověk a společnost:

kompetence k učení

- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem se o získávání nových poznatků
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky

kompetence k řešení problémů

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

kompetence komunikativní

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

kompetence sociální a personální

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi

2. stupeň – 7. – 10. ročník

Člověk a společnost		
2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Historie našeho národa		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- umět poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	- pravěk - život v pravěku - život současných lidí - obrázky z historie	MVK VMEGS
- mít základní poznatky z období počátku českého státu	- světové války - důsledky válek - vznik samostatné ČR	MVK
- vědět o význačných osobnostech našich dějin	- vznik československého státu - první prezident T. G. Masaryk	MVK
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi	- vznik České republiky - vstup ČR do EU	MVK
Člověk ve společnosti		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků	- rodina - funkce a struktura rodiny - vztahy v rodině – role otce, matky - vznik rodiny - svatební obřad - rozpad rodiny a jeho příčiny	MVK – vnímání a tolerance odlišností etnických a sociálních skupin - všechny kultury jsou rovnocenné
- respektovat pravidla společenského soužití	- rodina, škola - práva a povinnosti žáka	MKV – úcta k člověku, respekt a práva druhých

	<ul style="list-style-type: none"> - odpovědnost rodičů za výchovu dětí - vztahy v rodině - autorita otce a matky - úcta k člověku - rovnoprávné postavení muže a ženy 	- uplatňování svých práv
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování	<ul style="list-style-type: none"> - vztah k rodičům a sourozencům - mezilidské vztahy ve společnosti - základní pravidla společenského chování 	OSV
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	<ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy ve společnosti - úcta k člověku - ohleduplnost - chování ke starým, nemocným a postiženým lidem 	MKV – respektování odlišností
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu	<ul style="list-style-type: none"> - rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin - pojem rasismus - pojem národnostní menšina 	VMEGS MKV – prostřednictvím informací utváření postoje , tolerance a respektu - vědomí spolupodílení na utváření vztahu společnosti k minoritám
- umět tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> - tolerance - úcta - respektování 	MKV
Poznatky o společnosti		
- znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele	<ul style="list-style-type: none"> - státní symboly(znak, hymna, vlajka..) - hlavní město ČR - státní orgány a instituce - státní občanství 	VDO MKV
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů	<ul style="list-style-type: none"> - lidská práva, základní lidská práva - práva dítěte a jejich ochrana - práva a povinnosti občana - rodinné právo - týrané dítě, zneužívané dítě - šikana - diskriminace 	VDO
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	<ul style="list-style-type: none"> - člověk a právo - policie - soudy - právní dokumenty 	VDO MKV

	- druhy a postihy protiprávního jednání - trestní činnost mládeže	
- být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	- práva občanů - evropská integrace - postavení ČR v rámci EU	VMEGS
Péče o občana		
- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti , v případě potřeby požádat o radu	- právo na vzdělání - význam vzdělání - pracovní uplatnění - podpora v nezaměstnanosti - pracovní úřady	OSV
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	- ohrožení sociálně patologickými jevy - nebezpečí drog	OSV
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany	- zdravotní a sociální péče - systém zdravotní péče - peníze a jejich funkce - hospodaření s penězi	OSV – morální rozvoj
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	- orgány a instituce zdravotní a sociální péče - pomáhající organizace	OSV – morální rozvoj
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	- nevhodné využívání volného času - člověk a volný čas - volnočasové aktivity	OSV – seberegulace a sebeorganizace - sebepoznání, sebepojetí

6.6. Člověk a příroda

Realizuje se předmětem **Člověk a příroda**.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu :

- vyučuje se v 7. až 10. ročníku po třech hodinách týdně.

Charakteristika:

Člověk a příroda navazuje na Člověk a jeho svět, dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské společnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Žáci se učí využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody.

Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti.

- **Základní poznatky z fyziky**

- **Základní poznatky z chemie**
- **Základní poznatky z přírodopisu**
- **Základní poznatky ze zeměpisu**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi,
- seznámení s příčinami přírodních jevů,
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou,
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí,
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály,
- získání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru,
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

Klíčové kompetence získávané žákem ve vzdělávacím oboru Člověk a příroda:

kompetence k učení

- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem se o získávání nových poznatků,
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích,

kompetence k řešení problémů

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností, ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

kompetence k řešení problémů

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností,
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

kompetence sociální a personální

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije,
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky

kompetence občanské

- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí,
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly,
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

2. stupeň – 7. – 10. ročník

Člověk a příroda		
2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Základní poznatky z fyziky		
Žák by měl :	Učivo:	Přesahy a vazby:
- poznat, kdy je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	- fyzikální těleso - pohyby těles - pohyb a klid těles	OSV – schopnost poznávání
- rozeznat zdroje tepla	- druhy energie - elektrická energie - jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením	OSV – morální rozvoj
- rozpoznat jednotlivá skupenství	- skupenství - přeměny skupenství - tání a tuhnutí - teplota varu kapaliny	OSV
- rozeznat zdroje zvuku	- zdroje zvuku - ozvěna - hudební nástroje	OSV
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	- škodlivost nadměrného hluku - poškození zdraví	EV – životní prostředí

	- hygiena	
- být informován o zdrojích elektrického proudu	- elektrárny - elektrické spotřebiče - zacházení s elektrickými spotřebiči	OSV EV
- umět rozpoznat zdroje světla	- zdroje světla - využití zrcadel - praktické využití optických přístrojů	
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	- dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji	OSV - seberegulace
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období	- pohyb Země kolem své osy - pohyb Země kolem Slunce - měsíční fáze	Globální výchova
Základní poznatky z chemie		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné a nerozpustné	- vlastnosti látek, hustota, rozpustnost - vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní	- voda - voda v přírodě - pitná a užitková voda - odpadní vody - čistota vody	EV – příroda, životní prostředí
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	- vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu - čistota ovzduší - smog	EV – příroda, životní prostředí, globální výchova
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta	- mimořádné události, úniky nebezpečných látek - havárie chemických provozů - ekologické katastrofy	EV
- poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat	- nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií - zásady bezpečné práce s chemickými prvky v běžném životě - hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení - označování a symboly nebezpečných látek	OSV – poznávací a rozhodovací schopnosti, ochrana vlastního zdraví EV – ochrana životního prostředí

-získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách	- léčiva - návykové látky	OSV – ochrana vlastního zdraví, schopnost odolávat rizikovým faktorům, návykovým látkám
- získat základní vědomosti o nerostném bohatství	- paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, využití - bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny a jejich zdroje, vliv na zdraví člověka - stavební pojiva, cement, vápno, sádra, využití v praxi - plasty, použití, likvidace	EV – životní prostředí, nerostné bohatství
Základní poznatky z přírodopisu:		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období	- koloběh vody v přírodě - střídání ročních období	EV
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku	- střídání ročního období - péče o zvířata během roku - poznávání běžných druhů a vybraných zástupců rostlin - stavba, tvar a funkce rostlin, části těla rostlin	EV
- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby	- houby s plodnicemi - houby jedlé - houby jedovaté - zásady sběru, konzumace - první pomoc při otravě houbami	OSV – schopnost poznávání, ochrana zdraví
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování	- význam rostlin a jejich ochrana - využití hospodářsky významných rostlin - chráněné rostliny - plody jedovatých rostlin	EV
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů	- rozšíření, význam a ochrana živočichů a rostlin - hospodářsky významné druhy - kriticky ohrožené druhy - významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí (voda, vzduch, země)	EV
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	- les - společenství stromů - rostliny - houby	EV- význam lesa

- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat , vědět o základních životních funkcích	- stavba a funkce jednotlivých částí těla	OSV - sebepoznání
- vědět, které činnosti přírodním prostředí pomáhají a které ho poškozují	- ochrana přírody a životního prostředí obecně	EV – ochrana životního prostředí, lidské aktivity(zemědělství, doprava, změny v krajině)
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	- chování v přírodě	EV – životní styl
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince	- praktické poznávání přírody - ochrana přírody a životního prostředí individuálně - chráněná území	EV
Základní poznatky ze zeměpisu :		
Žák by měl :	Učivo:	Přesahy a vazby:
- orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	- mapa - orientace na mapě podle barev - vodstvo – moře, oceány - mapa - světadíly	EV – lidské sídlo, město, vesnice...
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice	- hranice kraje - hranice republiky - sousední státy - státy EU	MKV VMEGS
- vyhledat na mapě České republiky kraj(region) podle bydliště nebo místa školy	- kraje - města - zajímavosti	
-orientovat se na mapě, města podle významných bodů	-přírodní zajímavosti regionů -zeměpisná poloha - ohraničení vzhledem k ostatním regionům	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, , na území ČR , do zahraničí	- osobní doprava - nákladní doprava - železniční doprava - letecká doprava - vodní doprava	EV – význam vlivu dopravy na prostředí, druh dopravy a ekologická zátěž
- vědět o přírodních zvláštěnostech a kulturních zajímavostech svého regionu	- ČR - poloha - regiony	EV – kulturní krajina
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	- bezpečnost - znalost terénu - orientace	EV

- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy - chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom	EV – globální výchova OSV
--	---	------------------------------

6.7. Umění a kultura

Realizuje se předměty **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

Časové a organizační vymezení vyučovacích předmětů:

- Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 6. ročníku po 2 hodinách týdně a v 7.-10. ročníku po 1 hodině týdně
- Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 10. ročníku po 1 hodině týdně

Charakteristika:

Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonávání únavy. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost a nesoustředěnost, často i agresivita. Žáci s mentálním postižením mají předpoklady k osvojení hudebních a výtvarných dovedností a mohou v této oblasti dosahovat velice dobrých výsledků.

Vzdělávací oblast se realizuje v předmětech **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

- **Hudební výchova** – vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností,
- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání,
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí,
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry, - poznání, že kultura a umění obohacují život člověka,
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit,
- seznámení se s kulturou jiných národů a etnik.

Klíčové kompetence získávané žákem v předmětu Hudební výchova:

kompetence k učení

- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem se o získávání nových poznatků,

kompetence sociální a personální

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije,
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky,
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- uplatňuje základní návyky společenského chování,
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi,

kompetence komunikativní

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem,
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály.

- **Výtvarná výchova** – dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka, pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku

Výchovné a vzdělávací strategie:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty...

- rozvíjí smyslové vnímání, pozornost, představivost a výtvarné dovednosti,

-přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace,

- užívá různých výtvarných technik (kresba, malba, koláž, modelování atd.).

Klíčové kompetence získávané žákem v předmětu Výtvarná výchova:

kompetence k učení

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků,

kompetence pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly,

kompetence sociální a personální

- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- uplatňuje základní návyky společenského chování,
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi,

kompetence komunikativní

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem,
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor,
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály.

Hudební výchova

Hudební výchova		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- zpívat jednotlivé melodie či písně přiměřeně jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	- zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmizace říkadel - správné dýchání	OSV – psychohygienu, pozitivní naladění mysli
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem	- hra na tělo (tleskání, dupání) - hra na jednoduché dětské nástroje - Orffův instrumentář	OSV
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky	- rozlišování zvuků (zvonek, bubínek, klavír..) - zvuky v přírodě	OSV - řeč zvuků, prostředí, řeč těla, hry

- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby	- zpěvné hlasy - písně - hudební skladby	MVK
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat	- dechová cvičení - správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání - rytmizace a melodizace slov	
- reagovat pohybem na hudbu	- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů(chůze, poklus, poskoky) v různém tempu	OSV - spolupráce
2. období – 4. – 6. ročník		
- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	- zpěv lidových a dětských písní zaměřených k ročním obdobím, svátkům...	MVK VMEGS – tradice, zvyky
- rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší	- rozlišování zvuků – hudební – nehudební - mluvený a zpívaný hlas - délka a výška tónu	
- správně , hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu a při rytmizaci říkadel	- dýchání, správné držení těla při dýchání - rytmus a pohyb	
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	- poslech krátkých skladeb různého charakteru - poslech říkadel a jednoduchých písní v provedení dětských souborů	
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách	- využití Orffova instrumentáře - hudební nástroje - hudební aktivity – rytmizace, vytleskávání	OSV - spolupráce
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	- pohybový projev podle hudby, pochod - rytmické taneční prvky - pohybové hry s říkadly a popěvky	OSV – psychohygiena(uvolnění,relaxace)

2. stupeň – 7. - 10. ročník		
- využívat pěvecké návyky podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu	- dechová a rytmická cvičení - nácvik zřetelné výslovnosti při zpěvu a mluveném projevu - rytmizace říkadel	
- interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	- sólový zpěv - poznávání hudebních nástrojů sluchem - interpretace lidových a umělých písní	MKV
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje	- využití Orffova instrumentáře - rytmizace - hra na tělo, tleskání, dupání - základy hry na zobcovou flétnu	OSV - psychohygiena
- soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	- poslech krátkých skladeb známých skladatelů - poslech písní z CD – R, audiokazety - melodie a skladby určené dětem - návštěva koncertu	MV MVK
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance	- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - pochod podle hudby - základní kroky polky, mazurka	OSV

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl :	Učivo:	Přesahy a vazby:
- zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	- křídly, vodové barvy, voskové pastelky, štětec, pastelky, tužka	OSV – sebepoznání, sebepojetí
- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních	- barvy, tvary, objekty z běžného života - vlastní výtvarná tvorba - výtvarná tvorba - rozvíjení grafomotoriky	OSV

- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	- kresba křídami, voskovými pastelkami - kreslení předmětů vycházejících z kruhu, čtverce, obdélníku	
2. období – 4. – 6. ročník		
- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	- prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazijních představ	OSV - psychohygiena
- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	- kresba předmětů vycházejících z kruhu, obdélníku a čtverce - kresby vycházející z barevných skvrn, čar vlnovek	
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	- zrakové, hmatové, sluchové vjemy - využití nejrůznějších výtvarných technik - výtvarné vyjádření vlastní fantazie	OSV – psychohygiena, sebepoznání MVK – tolerance, poznávání fantazie druhého
- vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	- výtvarné vyjádření pocitů - nejrůznější výtvarné techniky - prezentace výsledků vlastní tvůrčí činnosti ve třídě	OSV - komunikace
2. stupeň – 7. – 10. ročník		
- uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	- prezentace v rámci třídy a školy	OSV - komunikace
- uplatňovat linie, barvy, tvary, objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy	- prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností - kresba, malba, grafika - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru	OSV – psychohygiena, sebepoznání
- při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ	- vlastní tvůrčí činnost - tvůrčí činnost ostatních - běžná a umělecká produkce	OSV MVK
- hledat a zvolit pro vyjádření vlastních	- různé výtvarné techniky	MVK

představ nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	- porovnání vlastních výsledků s ostatními výsledky	
---	---	--

6.8. Člověk a zdraví

Realizuje se předměty **Výchova ke zdraví, Tělesná výchova a Zdravotní tělesná výchova.**

Charakteristika:

Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvoj jejich fyzických a pohybových možností.

Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají.

Vzdělávací oblast se realizuje v předmětech:

- **Výchova ke zdraví**
- **Tělesná výchova**
- **Zdravotní tělesná výchova**

Časové a organizační vymezení vyučovacích předmětů:

- Výchova ke zdraví se vyučuje v 8. a 9. ročníku po jedné hodině týdně
- Zdravotní tělesná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku po jedné hodině týdně
- Tělesná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku po dvou hodinách týdně

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví, - poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním,
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví,
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a k osvojování poznatků, jak jim předcházet,
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím,
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností, - vnímání prožitků z pohybové činnosti.

Klíčové kompetence získávané žákem v předmětu Tělesná výchova a Zdravotní tělesná výchova: kompetence k řešení problémů

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

kompetence sociální a personální

- rozpozná nevhodné i rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky

kompetence občanské

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

kompetence pracovní

- má osvojeny hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností

Klíčové kompetence získávané žákem v předmětu Výchova ke zdraví:

kompetence k učení

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

kompetence k řešení problémů

- překonávání problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

kompetence komunikativní

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhájí svůj názor
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

kompetence sociální a personální

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

kompetence občanské

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí

dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

kompetence pracovní

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Výchova ke zdraví

Výchova ke zdraví		
2. stupeň – 7. – 10. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- vědět o významu dobrého soužití s vrstevníky i členy rodiny	- vztahy ve dvojicích, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV VDO
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	- vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny - dětství, puberta, dospívání, tělesné změny	OSV VDO
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže	- tělesná hygiena - zásady osobní a intimní hygieny - otužování - význam pohybu pro zdraví - zdravotní problémy a potíže	OSV - psychohygiena
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	- výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - specifické druhy výživy	OSV – zdravý životní styl
- umět uplatňovat způsob bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc	- sexuální dospívání - prevence rizikového sexuálního chování - antikoncepce, těhotenství - kam se obrátit o pomoc - linka bezpečí a důvěry - řešení konfliktních a krizových situací - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - sexuální kriminalita - komunikace se službami odborné pomoci	OSV

- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	- šikana a jiné projevy násilí - formy zneužívání dětí - bezpečné způsoby chování - preventivní a lékařská péče	OSV MKV - tolerance odlišností a rozvíjení empatie citlivosti k prevenci šikany, diskriminace, netolerance
- umět zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	- sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí - prevence	MKV - tolerance odlišností a rozvíjení empatie citlivosti k prevenci šikany, diskriminace, netolerance
- vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví	- zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek	OSV – zdravý životní styl, nabídnutí jiných forem řešení krizových situací, stresových zátěží, konfliktů mezi lidmi
- umět použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci	- důležitá telefonní čísla - 150, 155, 158 - linka bezpečí a důvěry – informační nástěnka	OSV – psychohygiena , hledání pomoci při potížích
- řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech	- ochrana člověka za mimořádných situacích - ochrana zdraví při různých činnostech - bezpečné prostředí ve škole a okolí	OSV – psychohygiena , hledání pomoci při potížích

Tělesná výchova

Tělesná výchova		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	- spontánní pohybové činnosti - pohybové hry bez náčiní - pohybové hry, využití tradičního i netradičního náčiní - pohybové, motivační, tvořivé a napodobivé hry - uklidnění po zátěži - vhodné oblečení a obuv	OSV – psychohygiena, dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	- pohybový režim - příprava před pohybovou činností - protahovací cvičení	

- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	- komunikace v TV - smluvené povely a signály	OSV - komunikace
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	- zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová cvičení - průpravná cvičení - rytmická a kondiční cvičení - hudebně pohybové hry - jednoduché tanečky - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běh na krátké vzdálenosti - střídání běhu a chůze - hry s míči - pobyt v přírodě - chůze v terénu	EV. Ochrana přírody, chování v přírodě
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	- hygiena při TV - osobní hygiena - hygiena cvičebního prostředí - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí	OSV - psychohygiena
2. období – 4. – 6. ročník		
- zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla	- správné držení těla - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová cvičení - průpravná cvičení - rytmická a kondiční cvičení - hudebně pohybové hry - jednoduché tanečky - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běh na krátké vzdálenosti - střídání běhu a chůze - hry s míči	OSV – zdravý způsob života, péče o vlastní tělo
- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení	- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	OSV – rozvoj sociálních dovedností, jasná respektující komunikace

v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením		
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	- komunikace v TV - smluvené signály - zásady sportovního jednání a chování - fayr play	OSV- OSV – psychohygiena , hledání pomoci při potížích
- zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti	- příprava před pohybovou činností - protahovací cvičení - uklidnění po zátěži	OSV - psychohygiena
- využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích	- základy gymnastiky - rytmická a kondiční cvičení - hudebně pohybové aktivity - cvičení s náčiním i bez - základy atletiky – skok daleký, hod míčkem, motivovaný vytrvalostní běh - základy sportovních her - míčové hry - hry s upravenými pravidly - turistika v přírodě	EV
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	- hygiena při TV - osobní hygiena - hygiena cvičebního prostředí - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí	OSV - psychohygiena
2. stupeň – 7. - 10. ročník		
Činnost ovlivňující zdraví		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby :
- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností - využívat základní kompenzační a relaxační techniky	- prevence a korekce svalových dysbalancí - průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová cvičení - kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení - cvičení ke správnému držení těla -jiná zdravotní cvičení - rychlostní a vytrvalostní cvičení	OSV – cvičení pro rozvoj zdravého těla

- umět cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení	- příprava před pohybovou činností - protahovací cvičení - uklidnění po zátěži	OSV – zdravý životní styl
- uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu	- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí - chování v přírodě - vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí	OSV
- znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc	- zásady PP - schopnost požádat o pomoc při zranění sebe či jiné osoby	OSV – porozumění sobě samému, svému tělu a zdraví
Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry s různým zaměřením, s netradičními pomůckami - cvičení s náčiním i bez - cvičení s prvky gymnastiky - cvičení s prvky atletiky(start, běh, skok, hod, vrh) - hudebně pohybové aktivity - sportovní hry s upravenými pravidly - turistika pobyt v přírodě, chůze a orientace v terénu	EV, ochrana přírody
- snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti	- motivace k pohybové činnosti - provedení podle individuálních schopností	OSV – porozumění sobě samému, svému tělu a zdraví
Činnosti podporující pohybové učení		
- dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách	- komunikace v TV(respektování osobnosti žáka) - smluvené povely, signály, gesta - základy odborné terminologie	OSV - komunikace
- umět sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony	- pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her - příklady z významných sportovních soutěží	OSV – komunikace VMEGS

Zdravotní tělesná výchova

--

Zdravotní tělesná výchova		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech	- respektování konkrétního zdravotního oslabení - prevence zdravotního oslabení - vhodný pohybový režim, oblečení a obuv - zásady správného držení těla	OSV – porozumění sobě samému, svému tělu a zdraví
- zaujímat správně základní cvičební polohy - zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	- vnímání pocitů při cvičení - speciální cvičení viz příloha č.1	OSV
2. období – 4. – 6. ročník		
- zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele	- speciální cvičení viz. příloha č.1	OSV
2. stupeň - 7. – 10. ročník		
- mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení	- denní režim - soustředění na cvičení	OSV – porozumění sobě samému, svému tělu a zdraví
- zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení	- speciální cvičení viz. příloha č. 1	OSV – porozumění sobě samému, svému tělu a zdraví

6.9.

Člověk a svět práce

Realizuje se předmětem Praktické činnosti.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- vyučuje se v 1. až 3. ročníku po třech hodinách týdně, ve 4. až 6. ročníku po čtyřech hodinách týdně, v 7. až 8. ročníku po pěti hodinách týdně a 9. až 10. ročníku po šesti hodinách týdně.

Charakteristika:

Člověk a svět práce zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

Vzdělávací oblast se realizuje v oborech:

- **Sebeobsluha**
- **Práce s drobným materiálem**
- **Práce obtížní a demontážní**
- **Pěstitelské práce**
- **Práce v domácnosti**
- **Práce s technickými materiály(2. stupeň)**

Výchovné a vzdělávací strategie :

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou,
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků,
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů,
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce,
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím,
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům,
- poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času,
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Klíčové kompetence získávané žákem v předmětu Praktické činnosti:

kompetence k učení

- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích,

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků

kompetence k řešení problémů

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností,
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem,

kompetence komunikativní

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností,
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály,
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor

kompetence sociální a personální

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije,
- uplatňuje základní návyky společenského chování

kompetence občanské

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti,
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí,

kompetence pracovní

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly,
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění,
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů.

Praktické činnosti

Praktické činnosti		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Sebeobsluha		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti	- základní hygienické návyky - osobní hygiena – umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku...	OSV - hygiena
- zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání	- svlékání a oblékání oděvu - skládání oděvu - obouvání	OSV - sebeobsluha
- umět dodržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	- péče o osobní věci a školní pomůcky - pořádek na lavici i v lavici - pořádek v šatně - pořádek v aktovce	OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání
2. období – 4. - 6. ročník		
- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci	- osobní hygiena - péče o své tělo - péče o osobní věci - běžná údržba oděvu a obuvi - ukládání a čištění	OSV – sebeobsluha, seberegulace, sebepoznání
- dodržovat zásady účelného oblékání	- rozepínání a zapínání knoflíků - šněrování, upevňování pásků	OSV - sebeobsluha
Práce s drobným materiálem		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev	- třídění drobného materiálu – přírodniny, kamínky, korálky, hračky... - třídění podle velikosti, barvy, tvaru..	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	- manipulace s materiálem – převíjení, překládání.. - navíjení vlny nebo provázku	OSV – rozvoj schopnosti poznávání

	- pracovní pomůcky, nástroje, funkce, využití	
- umět vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce	OSV – spolupráce, respektování jeden druhého
- umět pracovat podle slovního návodu	- manipulace s různým materiálem podle slovního návodu a rad	OSV – respektující komunikace
2. období – 4. – 6. ročník		
- pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	- tvorba různých výrobků s přiměřenými pracovními postupy - využití různého materiálu	
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	- lidové zvyky, tradice, řemesla - užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	MVK VMEGS
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- pracovní pomůcky - pracovní nástroje - pracovní náčiní	OSV – rozhodovací dovednosti
- udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	- pořádek na pracovním místě - uspořádání pracovního místa - hygiena a bezpečnost při práci	OSV - hygiena
Práce montážní a demontážní		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo	Přesahy a vazby
- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	- práce se stavebnicí - stavění z kostek, skládání kostek(do krabice..)	
2. období – 4. – 6. ročník		
- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- skládání, rozkládání, šroubování hraček a předmětů - skládání stavebnic - sestavování jednoduchých modelů	

	- demontáž modelů a ukládání do krabic	
- pracovat podle slovního návodu, předlohy	- práce podle slovního návodu - práce podle jednoduché předlohy	OSV – rozhodovací dovednosti
- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty	- spojování špejlí drátem, provázkem - sestavování modelů ze stavebnic - montáž a demontáž jednoduchých předmětů	
- udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	- pořádek na pracovním místě - dodržování hygieny a bezpečnosti práce	OSV - hygiena
Pěstitelské práce		
1. stupeň		
1. období – 1. - 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	- jaro, léto, podzim, zima - pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	EV
- pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě	- péče o pokojové rostliny ve třídě - péče o rostliny na školní zahradě	EV
- používat lehké zahradní náčiní	- seznámení se zahradním náčiním - zacházení se zahradním náčiním	
2. období – 4. – 6. ročník		
- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	- základní podmínky pro pěstování rostlin - půda a její zpracování - výživa rostlin	EV
- umět ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny	- zalévání rostlin - kypření půdy - hnojení rostlin - životní podmínky rostlin - základní pěstitelské práce na pozemku	EV
- volit podle druhu pěstitelských činností	- zahradní pomůcky, nástroje a náčiní - hrabání, kypření, setí, pletí	

správné pomůcky, nástroje a náčiní		
-vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	- léčivé rostliny - okrasné rostliny - jedovaté rostliny - koření - zelenina	EV - příroda OSV – ochrana vlastního zdraví
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	- zásady bezpečné práce s rostlinami - zásady hygieny - zásady bezpečnosti při zacházení se zahradním náčiním	OSV - hygiena
Práce v domácnosti		
1. stupeň		
1. období – 1. – 3. ročník		
Žák by měl:	Učivo	Přesahy a vazby
- umět upravit stůl pro jednoduché stolování	- jednoduché stolování - příbor, ubrousek, talíř	OSV
- připravit jednoduchý pokrm	- základy vaření - příprava pokrmu	MVK
- umět se vhodně chovat při stolování	- chování při stolování - kultura stolování	OSV – kultura stolování
- orientovat se v základním vybavení kuchyně	- orientace v kuchyni - základní vybavení kuchyně	
- zvládat drobné úklidové práce	- zametání - utření prachu - úklid jídelního stolu - mytí nádobí	OSV
2. období – 4. – 6. ročník		
- znát základní vybavení kuchyně	- základní vybavení kuchyně - udržování čistoty a pořádku	
- připravit jednoduché pohoštění	- potraviny - výběr potravin - nákup a skladování potravin - jednoduché pohoštění	VMEGS MVK
- uplatňovat zásady správné výživy	- zásady správné výživy - základní potraviny, výběr, nákup	
- dodržovat pravidla správného stolování a	- stolování - jednoduchá úprava stolu	MVK

společenského chování při stolování	- pravidla správného stolování	
- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji	- práce s drobným kuchyňským náčiním - práce s kuchyňskými nástroji	
- vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě	- pořádek v bytě - pořádek ve třídě - základní pravidla pro pořádek	OSV - hygiena
-udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	- drobné úklidové práce - utírání prachu - mytí podlahy - mytí nádobí - bezpečnost a hygiena práce v domácnosti	OSV - hygiena
2. stupeň – 7. - 10. ročník		
Práce s technickými materiály		
- rozlišovat různé druhy materiálů	- druhy materiálů – seznámení - rozlišení jednotlivých druhů materiálů	
- získat základní vědomosti o materiálech , nástrojích a pracovních postupech	- materiály - nástroje - pracovní postupy - jednoduché pracovní operace	OSV – rozvoj schopnosti poznávání
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	- vhodný pracovní postup v souladu s materiálem – dřevo, kov... - základní dovednosti ručních prací	OSV – rozhodovací dovednosti, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
-orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech	- jednoduché pracovní postupy - jednoduché pracovní návody - využití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje	OSV
- umět vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky	- výběr pracovních nástrojů - výběr pracovních pomůcek - řemesla a tradice	OSV - rozhodovací dovednosti, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci a zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	- bezpečnost a hygiena při práci - bezpečnost a ochrana při práci s nástroji a nářadím	OSV – hygiena, ochrana zdraví

Práce montážní a demontážní		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby :
- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model	- sestavování modelů konstrukčních stavebnic - stavebnice elektrotechnické - práce s návodem, předlohou	OSV
- zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi	- montáž a demontáž modelů stavebnic - demontáž do krabice	
- provádět údržbu jednoduchých předmětů	- údržba jednoduchých předmětů	OSV – každodenní činnosti
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	- bezpečnost a hygiena práce - dodržení bezpečnostních předpisů	OSV - hygiena
Pěstitelské práce		
- umět volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- základní podmínky pro pěstování - základní zpracování půdy - výživa rostlin	EV OSV – rozhodovací dovednosti
- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	- okrasné rostliny, pokojové květiny - pěstování – zásady a podmínky - využití květin v exteriéru a interiéru - jednoduchá vazba, aranžování	EV - příroda
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny	- zelenina - sadba, výpěstky - podmínky a zásady pěstování - skladování a konzervování zeleniny	EV
- používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	- pracovní pomůcky - příprava záhonů, pletí, pěstování, úprava, přihnojování	OSV - rozhodovací dovednosti, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, ochrana zdraví
- znát běžné druhy ovoce	- druhy ovoce - způsob pěstování ovoce - skladování - konzervování	OSV
- seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	- léčivé rostliny - pěstování - rostliny a zdraví člověka - rostliny jedovaté, alergie	OSV – ochrana zdraví
- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad	- chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu	OSV

bezpečného kontaktu se zvířaty	- hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se zvířaty	
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	- hlavní zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	OSV - hygiena
Práce v domácnosti		
- zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	- údržba a úklid v domácnosti - úklidové postupy - údržba oděvů a textilií	OSV – sebeobsluha, hygiena
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti	- úklidové prostředky v domácnosti - prací a čisticí prostředky, zacházení s nimi	OSV – hygiena, péče o vlastní zdraví
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče	- kuchyně - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty v kuchyni - zacházení s kuchyňskými spotřebiči	OSV – péče o vlastní zdraví
- připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	- příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - zásady zdravé výživy	OSV – zdravý životní styl
- dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu	- úprava stolu - jednoduché prostírání - chování u stolu - prostírání při slavnostních příležitostech - principy obsluhy u stolu	OSV MKV
-dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	- bezpečnost provozu kuchyňských spotřebičů - bezpečnost při zacházení s úklidovými a pracími prostředky - nebezpečí úrazu elektrickým proudem	OSV - hygiena

7. Přípravný stupeň základní školy speciální

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků přípravného stupně pomocné školy je koncipován pro žáky se závažnějším mentálním postižením, kteří nejsou prozatím schopni prospívat ani na 1. stupni základní školy speciální, ale je u nich předpoklad rozvoje rozumových schopností, takže nelze vyloučit pozdější zařazení do základní školy speciální, případně zařazení do rehabilitačního stupně základní školy speciální. Zároveň je přípravný stupeň určen pro ty žáky, kteří zatím ze zdravotních, sociálních nebo dalších důvodů nemohou nastoupit do první třídy základní školy praktické, a opět je u nich předpoklad budoucího zařazení do této třídy, popřípadě zařazení do základní školy speciální.

Přípravný stupeň je koncipován jako tříletý, přičemž každý žák má možnost po splnění určitých kritérií v každém ročníku přejít do jiného typu školy (viz výše).

Vzdělávací obsah, rozvoj klíčových kompetencí, charakteristika vyučování a cíle přípravného stupně se překrývají se vzdělávacím obsahem pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami – viz rehabilitační stupeň základní školy speciální. Individuální specifika se zohledňují pro každého žáka zvláště v individuálním výchovně vzdělávacím plánu, který se vypracovává na základě analýzy celkové anamnézy, pedagogicko- psychologické diagnostiky třídního učitele, spolupráce pedagogů a odborných pracovníků, rodiny či zákonných zástupců. Učební osnovy nejsou diferenciovány podle jednotlivých ročníků, umožňují pracovat s každým žákem podle jeho možností a schopností. **Cílem není poskytnout žákům určité množství konkrétních vědomostí a dovedností, ale jejich příprava na další vzdělávání, adaptace na školu a na proces učení.**

8. Rehabilitační stupeň základní školy speciální

Rehabilitační stupeň zabezpečuje vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami, autismem. Je koncipován jako desetiletý. Individuální specifika se také zohledňují pro každého žáka zvláště v individuálním výchovně vzdělávacím plánu, který se vypracovává na základě analýzy celkové anamnézy, pedagogicko – psychologické diagnostiky třídního učitele, spolupráce pedagogů a odborných pracovníků, rodiny či zákonných zástupců. Naše škola zajišťuje i vzdělávání žáků, kterým stupeň jejich kombinovaného postižení neumožňuje docházet do školy, v místě jejich bydliště.

Všechny činnosti vedou ke snaze o maximální rozvoj celé osobnosti žáka. Jedná se především o rozvoj pozornosti, paměti, volných vlastností, rozvoj komunikačních dovedností, estetického cítění a zájmů, alternativní, augmentativní komunikace, pohybové samostatnosti, základů

sebeobsluhy, maximálně možné soběstačnosti. Při vzdělávání těchto žáků je nutné zabezpečení atmosféry jistoty a bezpečí jako základu vytváření vzájemných vztahů.

Charakteristické pro tento stupeň vzdělávání je maximálně individualizované vyučování, speciální metody práce a speciálně upravené podmínky odpovídající potřebám žáků a závažnosti jejich postižení.

Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků.

Vzdělávací obsah, metody, formy práce i všechny aktivity učitelů směřují k utváření a rozvíjení **klíčových kompetencí**. Vzhledem k omezení kognitivních funkcí jsou to především kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní. Vzhledem k individuální variabilitě žáků rehabilitačního stupně bude míra úspěšnosti utváření a rozvíjení klíčových kompetencí samozřejmě odlišná.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání by žák měl :

- rozumět jednoduchým pokynům, znakům, symbolům, umět je užívat
- umět se dorozumívat (alternativně, nonverbálně, augmentativně, pomocí piktogramů)
- poznat tiskací písmena
- napodobovat různé pohyby a činnosti
- umět používat různé učební pomůcky

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání by žák měl :

- umět řešit známé situace na základě nápodoby nebo opakováním
- orientovat se v blízkém okolí
- orientovat se v časovém režimu dne
- umět si zvolit činnost (hru, práci, relaxaci....)
- překonávat pocity strachu
- chápat a plnit jednoduché pokyny

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání by žák měl :

- poznávat známé osoby
- reagovat na své jméno a oslovení

- reagovat adekvátně na pozdrav a oslovení, umět vyjádřit pozdrav různými způsoby
- umět se dorozumět verbálně, nonverbálně, augmentativně, pomocí piktogramů nebo alternativně
- umět vyjádřit souhlas, nesouhlas
- umět vyjádřit své pocity, nálady různými (vhodnými) prostředky

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání by žák měl :

- poznávat a vnímat vlastní tělo, uvědomovat si svou osobu
- znát členy své rodiny, svého nejbližšího okolí
- rozlišovat osoby různého pohlaví, věku
- být schopen navázat kontakt a adekvátně se dorozumívat se svým okolím
- spolupracovat s učiteli a se spolužáky
- chovat se zdrženlivě k neznámým osobám

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání by žák měl :

- zvládat úkony sebeobsluhy, osobní hygieny
- používat předměty denní potřeby, poznávat předměty denní potřeby
- rozlišovat a třídit předměty různých velikostí a tvarů
- uchopovat různé předměty, účelně s nimi manipulovat
- používat jednoduché pracovní techniky pro práci s různými materiály

Vzdělávací oblasti:

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální (+ v přípravném stupni základní školy speciální) je rozdělen do osmi vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory.

- ❖ **Člověk a komunikace** (Rozumová výchova, Řečová výchova)
- ❖ **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- ❖ **Člověk a zdraví** (Pohybová výchova , Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova)
- ❖ **Člověk a jeho svět** (Smyslová výchova)

❖ Člověk a svět práce (Pracovní výchova)

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů se vzájemně překrývá. Je upraven tak, aby co nejlépe odpovídal mentální úrovni žáků, aby umožňoval žákům realizovat jejich individuální rozvojový potenciál. Tvoří očekávané výstupy, které však mají **činnostní** povahu, zohledňovány jsou v pravidelně aktualizovaných individuálně výchovných plánech. Jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném praktickém životě. Jsou formulovány pouze přibližně, neboť často není možné předem předvídat, co bude žák s těžkým stupněm mentálního postižení schopen zvládnout a co nikoli. Proto očekávané výstupy vyjadřují záměr pedagogického působení. Každý žák dosahuje očekávaných výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Učivo není cílem, ale prostředkem k dosažení očekávaných výstupů a tím i k rozvíjení klíčových kompetencí.

V denním rozvrhu není přesný začátek a konec vyučovacích hodin přesně dán, předměty se prolínají dle individuálních potřeb žáků, obsah zůstává zachován.

9. Učební plán základní školy speciální – rehabilitační a přípravný stupeň

9.1. Učební plán: Rehabilitační stupeň základní školy speciální

Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1

	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1
Disponibilní časová dotace 20 hodin		<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilní časová dotace využita v 1.- 10. ročníku 10 hodin v předmětu Pracovní výchova – rozdělena do 5 pracovních dnů (příchod do školy – sebeobsluha) - Disponibilní časová dotace využita v 1.- 10. ročníku 10 hodin v předmětu Hudební výchova 									
Týdenní časová dotace		21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Průřezová témata		implementována do všech vzdělávacích oblastí, vzhledem ke stupni mentálního postižení zde jde o OSV- ve všech ročnících a ve všech předmětech									
Celková povinná týdenní časová dotace		210									

9.2. Učební plán: Přípravný stupeň základní školy speciální

Vzdělávací oblasti	Předmět	Ročník		
		1.	2.	3.
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3
	Řečová výchova	2	2	2
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	3	3	3

Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2
	Výtvarná výchova	2	2	2
Člověk a zdraví	Pohybová výchova (+ Zdravotní tělesná výchova, Rehabilitační tělesná výchova)	5	5	5
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2
Disponibilní časová dotace *		1	1	1
Týdenní časová dotace		20	20	20
Průřezová témata	Implementována do všech vzdělávacích oblastí –jde o OSV, ve všech ročnících a ve všech předmětech			
Celková povinná týdenní časová dotace		60		

***Disponibilní časová dotace využita v předmětu Rozumová výchova ve všech třech ročnících po jedné hodině týdně.**

10. Učební osnovy základní školy speciální – rehabilitační stupeň a přípravný stupeň

10.1. Člověk a komunikace

Realizuje se předměty Rozumová výchova a Řečová výchova.

Časové a organizační vymezení předmětů:

- Rozumová výchova se ve všech ročnících vyučuje po 4 hodinách týdně.
- Řečová výchova se ve všech ročnících vyučuje po 3 hodinách týdně.

Charakteristika:

Vzdělávací oblast **Člověk a komunikace** se realizuje v předmětech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

Ve výchovně vzdělávacím procesu základní školy speciální má stěžejní postavení, umožňuje žákům najít a vhodnou formou rozvíjet komunikaci s okolím. Prostředkem vzdělání není psané slovo a často ani mluvená řeč. Jsou využívány různé formy alternativní a augmentativní komunikačních dovedností, jež umožní žákům dorozumívat se s okolím, a přinášet tak pocit jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním prostředím přináší.

Rozumová výchova

– obsah vzdělávacího oboru je rozdělen na tři tematické okruhy:

1. **Rozvíjení poznávacích schopností a komunikačních schopností**
2. **Rozvíjení logického myšlení, pozornosti a paměti**
3. **Rozvíjení grafických schopností**

Řečová výchova

– obsahuje tematický okruh:

1. Rozvíjení komunikačních dovedností

- funkční dorozumívání s okolím
- úspěšná sociální integrace
- usnadnění dalšího vzdělávání
- rozvoj slovní zásoby, řečových schopností, vnímání a chápání různých jazykových sdělení
- pro žáky, u nichž rozvoj verbální komunikace není možný, nebo je možný jen částečně – rozvoj alternativní a augmentativní komunikace, nonverbální

komunikace, piktogramy, překonávání komunikačních bariér, vyjadřování přání a potřeby, reagování na podněty

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- rozvíjení řečových schopností, případně osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)
- osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
- osvojení základů psaní hůlkového písma

Rozumová výchova

1.Rozumová výchova – rozvíjení poznávacích schopností		
Žák by měl :	Učivo:	Přesahy a vazby:
-pojmenovat, poznat, ukázat části svého těla	-hlava, dvě ruce, dvě oči atd.	OSV- komunikace, sebepoznání, sebepojetí
-znát své jméno, reagovat na oslovení	-vlastní osoba	OSV-sebepoznání, sebepojetí
-znát členy své rodiny, svého nejbližšího okolí	-širší rodina, vztahy mezi lidmi, koho mám rád, kdo mě má rád -rozlišení : chlapci, děvčata, pán, paní...	OSV-komunikace
-znát spolužáky, umět je oslovit (způsobem adekvátním svým schopnostem)	- vztahy mezi spolužáky -budeme si pomáhat	
-vnímat různé podněty, reagovat na ně	-poznávání jednoduchých hůlkových písmen -poznávání různých činností	OSV-rozvoj schopnosti poznávání

	-psychomotorické hry	
-vnímat prostor, orientovat se v nejbližším okolí	-třída, budova školy	OSV-orientace
-vnímat denní časový rozvrh, vnímat časové vztahy	-symboly v rozvrhu, piktogramy, možnost výběru -roční období, části dne	OSV-komunikace
-poznat a používat předměty denní potřeby	-školní pomůcky, předměty hygieny, jídlo, zboží podle obalu	OSV- rozvoj poznávacích dovedností
-umět se orientovat v sociálním čtení	-symboly WC, umývárna, dopravní symboly, symboly ve zdravotnictví -sociální počty – peníze, porovnávání peněžních částek, čtení cen výrobků	OSV- socializace
-uplatňovat hygienické a sebeobslužné činnosti	-základní sebeobsluha, hygiena, stolování, úklid, péče o zdraví	OSV
-řadit, třídit předměty, obrázky podle různých kritérií	-dějové obrázky -různé druhy rostlin, živočichů, hlasy zvířat, ovoce, zelenina	
2.Rozumová výchova – rozvíjení logického myšlení a paměti a pozornosti		
Žák by měl :	Učivo :	Přesahy a vazby:
-umět se koncentrovat, soustředit na určitou činnost	-cvičení paměti -abstrakce – barva, počet -příčinné souvislosti – proč? -negace : je, není, bylo, nebylo, mám, nemám, chci, nechci -hry na obchod -sledování televize, videa	OSV

	-sledování krátkého vypravování, poslech hudby -manipulační činnosti	
-rozlišovat, třídit předměty různých tvarů, velikostí, stejných dvojic apod. (různých znaků)	-zobecnování- jablko, hruška... ovoce -konkretizace –ovoce...jablko, hruška...(zelenina, hračky, pečivo apod.) -barva, počet -pojmy velký, malý, největší	OSV
-skládat různé dějové obrázky	-základní časové souvislost- včera, dnes, zítra, dny v týdnu -pojmy bylo, je, bude, brzy, pozdě... -nyní, předtím, potom -roční období	OSV
-v knížkách se orientovat na stránce, na řádku, popřípadě číst některá písmena, krátká slova	-vyvozování první hlásky ve slově -prohlížení obrázkových knížek, leporela -obrázkové čtení s krátkým textem	
-reprodukovat krátký text, opakovat slova, říkanky, rozpočítávadla, držet rytmus	-cvičení paměti -zapamatování krátké říkanky, slov...	OSV
-vyprávět podle obrázků	-sociální čtení, krátké texty s obrázky, básničky...	OSV
-přiřazovat číslice k počtu prvků	-kvantitativní vztahy – všechno, nic, hodně, málo -počet 1,2... -spojení počtu s číslicí -posloupnost čísel, porovnávání čísel	

3. Rozumová výchova – rozvíjení grafických schopností

Žák by měl :	Učivo:	Přesahy a vazby:
-uchopit podaný předmět, podržet jej	-rozvoj jemné i hrubé motoriky, cvičení paže, lokte, zápěstí, dlaní, prstů, tvoření špetky	OSV
-uchopit tužku, štětec, jiné psací náčiní	-cvičení prstů, dlaní, uvolňovací cvičení	
-nakreslit různé druhy čar	-horní, dolní oblouk oběma směry, svislé, šikmé čáry, vlnovky, smyčky -čmárání prstem do písku, křídou na tabuli... -vyjádření říkanky pohybem -odstředivé čáry- sluníčko dostředivé čáry- kytička	
-napsat několik tiskacích písmen, číslic	-hůlkové písmeno, první písmeno jména, ukázaného předmětu... -číslíce	
-poznat, rozlišit, pojmenovat základní geometrické tvary	-geometrické tvary	

Řečová výchova

Řečová výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-reagovat na hlas, na intonaci	-rozvoj slovní zásoby, pasivní i aktivní(pomocí předmětů, obrázků, fotografií...) -sluchová, intonační cvičení -fonetická cvičení, nácvik hlásek, slov, říkanek, básniček...- dle možností napodobování hlasů, zvuků	OSV

-snažit se o správné dýchání	-dechová cvičení-nádech nosem, výdech ústy, cvičení rtů a jazyka před zrcadlem, cvičení mluvidel	
-umět vyjádřit souhlas , nesouhlas(verbálně, gesty, speciálním tělesněním...)	-augmentativní a alternativní komunikace	OSV
-reagovat na své jméno, na oslovení	-i oslovení dospělého, spolužáka	
-poznávat spolužáky, nejbližší, znát jejich jména	-nejbližší socializace, třída, spolužáci	
-umět pozdravit, poděkovat(verbálně, gesty...) -umět se správně chovat ve specifických situacích	-pozdrav, zdravíme dospělé, zdravíme kamarády... -požádání, poděkování -návčik vstupu do místnosti -přání k svátku, narozeninám, Vánocům... -chování u stolu, na hřišti, na ulici, v dopravních prostředcích...(bezpečnost)	OSV
-sdělit svá přání, potřeby(verbálně, nonverbálně, pomocí piktogramů...)	-napodobování hlasů, zvuků, akustická diferenciacie	
-umět používat komunikační počítačové hry	-počítačové hry pro rozvoj komunikace	OSV

10.2. Člověk a jeho svět

Realizuje se předmětem Smyslová výchova.

Časové a organizační vymezení předmětu:

- Smyslová výchova se vyučuje ve všech ročnících po 4 hodinách týdně (v přípravném stupni ve všech ročnících po třech hodinách týdně).

Charakteristika :

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** se realizuje předmětem **Smyslová výchova**. Prolíná všemi vzdělávacími obory, vytváří předpoklady pro zvládnání jejich vzdělávacích obsahů. Systematicky procvičuje zrakové, čichové, chuťové, hmatové vnímání, vizuomotoriku a

prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Učí chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Smyslová výchova je zaměřena na rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a dalších psychických funkcí, ale především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči (vnitřní, verbální..).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uspokojování základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- orientaci v nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenovávání základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování předváděných pohybů
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

Smyslová výchova

1. Smyslová výchova- rozvíjení zrakového vnímání		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-uchopit předměty, umět s nimi manipulovat	-vnímání prostoru (oběma očima, jedním okem)	OSV
-rozlišovat tvary, barvy	-soustředěné zrakové vnímání pomocí výrazných předmětů... -rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev -postupné poznávání všech základních barev	

	-rozlišování plošných tvarů- kolečko, čtverec , trojúhelník	
-třídít, řadit předměty podle různých kritérií	-velikost, barva, tvarová odlišnost předmětů, manipulace s nimi -vytváření abstrakce barvy- vyhledávání předmětů téže barvy -třídění předmětů (nejprve velké, zřetelně odlišné... později menší, méně odlišné)	OSV
-třídít obrázky, rozpoznat reálné a vyobrazené předměty	-obrázky podle obsahu -poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech -ovoce, květiny, nádobí, zvířata a jejich mláďata... – třídění obrázků podle obsahu	
-poznat osoby ze svého okolí, identifikovat je s fotografií	-fotografie, sebeidentifikace	
-rozpoznat denní dobu (podle činnosti, podle obrázku, piktogramu...)	-denní časové úseky	OSV
-umět napodobovat různé předváděné pohyby	-rozvoj jemné a hrubé motoriky na základě zrakového vnímání	

2. Smyslová výchova – rozvíjení sluchového vnímání

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-reagovat na své jméno, na zavolání, na oslovení	-vlastní jméno, oslovení	OSV
-poznat , rozlišit, napodobit různé zvuky	-poznávání, rozlišování zvuků, soustředěné vnímání zvuků -napodobování zvuků -cvičení sluchové paměti	OSV

	-hudební nástroje podle zvuku -zvuky dopravních prostředků -rozlišování, napodobování výslovnosti dlouhých a krátkých slabik	
-podle hlasu poznat lidi svého nejbližšího okolí	-poznávání hlasů lidí	
-poznat a rozlišovat hlasy zvířat, různé jiné zvuky	-rozlišování zvuků v přírodě -rozlišování a určování zvuků podle směru, délky, intenzity	OSV
-rozlišit, poznat zvuky spojené s denním životem, nebát se nepříjemných zvuků	-sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku(zvonek, telefon, bubínek, cinkání lžičky v hrnečku, mačkání papíru, klíče...) -sluchově motorická cvičení	

3. Smyslová výchova – rozvíjení hmatového vnímání

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-zvládat základní sebeobsluhu	-sebeobslužné dovednosti	
-poznat a rozlišit hmatem tvar a povrch předmětů	-hmatové tabulky, rozvíjení hmatové percepce -manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí, různých materiálů	OSV
-třídit předměty podle hmatu	-hmatová skříňka- vyhledávání viděného předmětu hmatem ve hmatové skříňce -třídění hmatem podle velikostí, tvaru	
-poznat známé předměty podle hmatu	-třídění předmětů podle tvaru, velikosti, povrchu s využitím zraku a bez využití zraku	OSV

	-hra se zavázanýma očima, na slepou bábu, na tmu...	
-rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů- tvrdost, teplota...	-rozlišování fyzikálních vlastností předmětů – teplá studená, chladí, hřeje, měkká, tvrdá, suchá, mokrá, hladká drsná	OSV

4. Smyslová výchova – rozvíjení prostorové a směrové orientace

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-vnímat prostor	-orientace ve třídě (okna, dveře, lavice...), ve škole(šatna, chodba, třída...), v nejbližším okolí	OSV
-rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru	-směrová orientace v řadě, na ploše, řazení předmětů podle směrové orientace...	OSV
-rozlišovat vpravo-vlevo, nahore-dole, před-za-vedle... -nad-pod, na začátku-na konci na-ve-do	-základní prostorové a orientační vztahy -umíst'ování předmětů podle pokynů, řazení předmětů zleva doprava -na stole, ve stole, do stolu...	OSV
-řadit, skládat a umístit předměty podle pokynů, podle vzoru	-magnetické tabulky- skládání obrázků podle vzoru -umíst'ování předmětů podle pokynů plnění jednoduchých pokynů- dej míč na stůl,pod stůj, jdi ke stolu...	OSV
-rozeznat roční období podle základních znaků	-příroda v ročních obdobích	OSV

4. Smyslová výchova – rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
--------------------	---------------	-------------------------

-dokázat rozlišit jednotlivé chutě	-rozlišování základních chutí (slaná, sladká, kyselá, med, čokoláda, jablko, pomeranč, banán, rohlík...) -cvičení sání brčkem z umělé hmoty	OSV
-podle vůně umět poznat některé předměty, druhy jídla	-rozvoj čichové percepce, dýchání (dýchání nosem, výdech ústy, čichání ke květině...) -specifické vůně (potravin, zeleniny, nápojů)	
-rozlišovat vůně a pachy, poznat zkažené potraviny, nebezpečné látky	-zápach, nelibé, nebezpečné pachy	OSV

10.3. Umění a kultura

Realizuje se předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Časové a organizační vymezení předmětů:

- Hudební výchova se ve všech ročnících vyučuje po 2 hodinách týdně
- Výtvarná výchova se ve všech ročnících vyučuje po jedné hodině týdně (v přípravném stupni ve všech ročnících po dvou hodinách týdně).

Charakteristika:

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Provází žáky po celou dobu školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje jejich sebevědomí, rozvíjí estetické cítění, tvořivost, aktivitu i fantazii. Značný význam má v oblasti psychohygieny- zprostředkovává zážitky prostřednictvím vlastní tvorby a recepce, umožňuje přirozenou potřebu projevit se, rehabilitaci i relaxaci, odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady, vyjadřování emocí.

Prostřednictvím hudebních činností dochází u žáků také k rozvíjení sluchu a motoriky, k rozvoji řečových dovedností. Při výtvarných činnostech žáci mohou vyjádřit osobité vidění světa. **Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.**

Výchovné a vzdělávací strategie :

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

Hudební výchova

Hudební výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-zvládat správné dýchání	-dechová cvičení	
-snažit se o správnou intonaci, melodii	-výslovnost -fonační, intonační, melodická cvičení	OSV
-rozlišovat zvuky některých hudebních nástrojů	-sluchové rozlišování, vnímání	
-umět zazpívat jednoduchou písničku za doprovodu hudebního nástroje	-jednoduché písně s hudebním doprovodem	
-hrát na jednoduché rytmické nástroje, dodržovat rytmus	-Orffův instrumentář -vnímání rytmu, rytmická cvičení	OSV

	-hry na tělo	
-pohybovat se podle rytmických doprovodů	-rytmizace, melodizace říkadél -hudebně pohybové hry -rytmizovaná chůze -pohybové vyjádření písničky -návčik tanečku	OSV
-soustředit se na poslech relaxační hudby, jednoduchých skladeb	-poslech- říkadla, lidové písně, dětské písně, relaxační hudba	OSV

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	-uplatnění vlastního těla -kresba různými nástroji -malba na různorodý materiál -využití různorodých materiálů	OSV
-vnímat základní vztahy mezi barvami, barevné kontrasty, barevné tvary	-prostorová tvorba, modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelína...) -hry s barvou, zapouštění, míchání barev ...	OSV
-vyjádřit vlastní vjemy, představy, fantazii	-vyjádření emocí, pocitů, vlastních vjemů, fantazie různými postupy a prostředky	OSV
-při všech výtvarných činnostech uplatňovat vlastní fantazii, představivost	-netradiční výtvarné techniky	

10.4. Člověk a zdraví

Realizuje se předměty Pohybová výchova, Zdravotní pohybová výchova, případně

Rehabilitační tělesná výchova.

Časové a organizační vymezení předmětů:

-Pohybová výchova se ve všech ročnících vyučuje po 2 hodinách týdně

-Zdravotní pohybová výchova (případně Rehabilitační tělesná výchova) se ve všech ročnících vyučuje po 4 hodinách týdně (v přípravném stupni po 3 hodinách týdně).

Charakteristika:

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova**. Prolíná do všech ostatních vzdělávacích oborů, učí žáky základním poznatkům, využitelným v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, umožňuje jim rozvíjení zdravotních předpokladů pohybových možností. Zájem žáků o pohybové aktivity je třeba posilovat vhodnou motivací.

Pohybová výchova je zaměřena na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvoj pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit a hudebně pohybových aktivit přispívá ke zmírnění zdravotního postižení, k rozvoji řeči, odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady, koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla, zvyšuje tělesnou zdatnost, koriguje zdravotní oslabení. Zřizuje se pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Výběr aktivit musí odpovídat fyzickým, psychickým, zdravotním možnostem žáků, specificky jejich postižení.

Rehabilitační tělesná výchova rozvíjí hybnost žáků s nejtěžším mentálním postižením, tím rozvíjí i jejich rozumové schopnosti a zmírňuje důsledky mentálního postižení. Zařazuje se jako alternativní forma zdravotní tělesné výchovy pro žáky, u nichž je snížena schopnost spontánního pohybu. Výběr aktivit musí odpovídat fyzickým, psychickým, zdravotním možnostem žáků, specificky jejich postižení.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin

- vnímání prožitků z pohybové činnosti

Pohybová výchova

Pohybová výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-mít kladný vztah k motorickému cvičení, k pohybovým aktivitám	-hudebně pohybové hry -motivační a napodobivé hry -průpravné hry -rytmická cvičení -rytmizovaná chůze -pohybové vyjádření písničky -chůze podle hudby -nácvik tanečku	OSV
-zvládat podle pokynů či s dopomocí přípravu na pohybovou činnost	-příprava na pohybové aktivity	
-reagovat na pokyny a povely	-napodobování pohybů(vzpažit, předpažit, připažit, upažit, předklon, záklon, úklony na obě strany, dřep, sed, klek, leh na zádech, na bříše, cviky vleže na zádech...)	OSV
-rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh	-pohyb v terénu, pobyt v přírodě -cvičení na nářadí(lavička- výstup, sestup, chůze po délce lavičky, přelézání jednoho dílu malé švédské bedny, výstup na žebřiny apod.)	OSV

	<p>-cvičení obratnosti (stoj na jedné noze s oporou, bez opory, kolébka na zádech, válení sudů)</p> <p>-skok (skok snožmo na místě, skok přes čaru, poskoky)</p> <p>-lezení(lezení vpřed libovolným způsobem, prolézání, přelézání, lezení po kolenou, po čtyřech, po lavičce)</p> <p>-běh(běh na krátké vzdálenosti, běh daným směrem, běh se změnou směru, střídání běhu a chůze)</p> <p>-chůze (rovné držení těla, koordinace pohybů při chůzi, chůze po špičkách, po patách, pomalá chůze, rychlá chůze, střídání tempa a směru...)</p>	
-umět se uvolnit a zklidnit organismus	<p>-relaxační cvičení</p> <p>-uvolňovací cviky</p> <p>-dechová cvičení</p>	
-mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti, prostorovou orientaci (dle individuálních předpokladů)	<p>-základní manipulace s míčem, s drobným náčiním</p> <p>-házení, chytání, koulení</p> <p>-kutálení míče po zemi, kutálení v sedu rozkročmo</p> <p>-shazování kuželek</p> <p>-házení míčem o zeď, o zem</p> <p>-házení míče do koše</p>	OSV

--	--	--

Zdravotní tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-mít kladný vztah k motorickému cvičení, k pohybovým aktivitám	-hudebně pohybové hry -napodobivé hry, napodobování pohybů -hry na tělo	
-mít osvojeno správné držení těla v různých polohách	-správné držení těla	
-zaujímat správné základní cvičební polohy	-rozvoj jemné i hrubé motoriky -vnímání pocitů při cvičení	
-zvládat jednoduchá speciální cvičení	-dechová cvičení -uvolňovací cvičení -relaxační cvičení	
-reagovat na pokyny, zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů	-koordinace pohybů -pohybové hry	

Rehabilitační tělesná výchova

Rehabilitační tělesná výchova		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-mít kladný vztah k motorickému cvičení, k pohybovým aktivitám	-hudebně pohybové hry -hry na tělo s hudbou	
-rozvíjet motoriku, koordinaci poloh a pohybů	-rozvíjení hybnosti -polohování -změny polohy	

	-uvolňovací cviky -rovnovážná cvičení -manipulace s drobným náčiním	
-reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti	-koordinace pohybů	
-snažit se o samostatný pohyb	-stimulace pohybu v prostoru, rozvoj aktivního pohybu -chůze s oporou dle možností -samostatný pohyb dle možností	

10.5. Člověk a svět práce

Realizuje se předmětem Pracovní výchova.

Časové a organizační vymezení předmětu:

- Pracovní výchova se vyučuje ve všech ročnících po dvou hodinách týdně.

Charakteristika:

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se realizuje v předmětu **Pracovní výchova**. Je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí také v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které žákům umožní získání základních pracovních dovedností a návyků. Při verbalizaci prováděných činností zároveň dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Pracovní výchova je rozdělen do pěti tematických okruhů:

- ❖ **Sebeobsluha**
- ❖ **Práce s drobným materiálem**
- ❖ **Práce montážní a demontážní**
- ❖ **Pěstitelské práce**
- ❖ **Práce v domácnosti, péče o okolní prostředí**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve všech tematických okruzích jsou žáci neustále vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Pracovní výchova

Pracovní výchova – sebeobsluha		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-ovládat základní hygienické návyky -ovládat základní sebeobslužné návyky	-osobní hygiena, používání kapesníku, WC, mytí, čištění zubů, česání vlasů -spolupráce při hygieně -přepírání na panenku, mytí hraček -mytí ovoce před požitím -hygienické pomůcky -svlékání, oblékání oděvů -skládání, ukládání oděvů -věšení oděvů na ramínko -obouvání, zouvání obuvi -oblékání panenky -zapínání, rozepínání knoflíků(desky Montesorri)	OSV

	-vzájemná pomoc při oblékání	
-dodržovat klid a čistotu při stravování	-stolování, stravování -správné sezení u stolu -návuk samostatného stolování -úklid stolu po jídle	OSV
-umět používat příbor	-používání příboru, lžíce	
-udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí	-udržování pořádku a čistoty	
Pracovní výchova – práce s drobným materiálem		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-pracovat podle slovního návodu	-jednoduché pracovní techniky a postupy -lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV
-udržovat pracovní místo v čistotě	-hygienu a bezpečnost při práci	
-zvládat základní pracovní dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	-jednoduché pracovní pomůcky- funkce a používání	
-vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	-písek v pískovnici (bábovky, tunely, kopce, přemístování písku...) -práce se stavebníci(postav, co chceš, co umíš) -dům ze dvou kostek, most ze tří kostek, komín -řazení molitanových kostek ve vodorovném a svislém směru -ukládání kostek do krabic	

	<p>-hříbková, dřevěná, mozaiková, magnetická stavebnice</p> <p>-modelování</p> <p>-mačkání papíru do kuličky, házení papíru, sbírání papíru, trhání papíru, lepení papíru na vymezenou plochu</p> <p>-překládání, rolování papíru</p> <p>-navíjení vlny na cívku, do klubka</p> <p>-navlékání korálků, korálů</p> <p>-práce s vatou, sněhulák</p> <p>-překládání, stříhání kousků látky</p> <p>-nalepování látky</p> <p>-koláž</p> <p>-práce s jehlou s tupým hrotem</p> <p>-stehy na cvičné desce</p> <p>-sbírání přírodnin, figurky</p> <p>-koláž...</p>	
--	--	--

Pracovní výchova – práce montážní a demontážní

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-zvládat základní dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	-skládačky, puzzle, kostky -stavebnice -manipulace s jednoduchými předměty	OSV

Pracovní výchova – pěstitelské práce

Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
--------------------	---------------	-------------------------

-umět pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích	-pozorování přírody, obrázky přírody	OSV
-pěstovat, ošetřovat nenáročné pokojové rostliny	-péče o pokojové květiny, zalévání květin -příprava květin na prázdniny	OSV
Pracovní výchova –práce v domácnosti, péče o okolní prostředí		
Žák by měl:	Učivo:	Přesahy a vazby:
-provádět drobné domácí práce, drobné práce ve třídě	-základní úklid, mytí podlahy, nádobí, praní prádla pro panenku -utírání prachu, nácvik zametání -mytí tabule houbou -úklid ve třídě	OSV
-prostřít stůl pro běžné stolování	-hry na návštěvu a pohoštění -stolování, prostírání, úklid stolu, chování u stolu	OSV
-zvládnout nákup a uložení základních potravin	-hry na obchod -nákup a skladování základních potravin	OSV
-připravit jednoduchý pokrm podle pokynů	-hry na návštěvu a pohoštění -příprava jednoduchého studeného pokrmu a nápoje	OSV
-dodržovat bezpečnost a hygienu při práci v domácnosti	-zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti, ve třídě	

11. Vlastní hodnocení školy

11.1. Oblasti autoevaluace

Autoevaluace pokrývá plnou šíři činností školy, podílejí se na ní v rámci svých kompetencí všichni zaměstnanci školy.

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích, resp. pracovních dílnách pedagogických pracovníků. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku atd. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinelé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

11.2. Cíle a kritéria autoevaluace

Cíle evaluace musí být stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto oblastech:

- výsledky vzdělávání,
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem,
- vzájemná spolupráce pedagogů,
- spokojenost žáků,
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků,
- spolupráce s rodiči a jejich spokojenost se vzděláváním žáků,

- klima školy a spokojenost pedagogů,
- materiálně technické zabezpečení vzdělávacího procesu,
- efektivita projektové práce,
- vnímání školy okolím a prezentace školy.

Škola vytváří kvalitní podmínky ke vzdělávání:

V oblasti obsahu a průběhu vzdělávání - plánováním výuky, zajištěním podpůrných výukových materiálů, moderními formami výuky (interakce učitele a žáků/děti, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení), pravidelnou aktualizací školního vzdělávacího programu ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu a zpětnou analýzou výsledků vzdělávání.

V oblasti podmínek ke vzdělávání - zajištěním bezpečného a hygienicky nezávadného prostředí (zabezpečené vstupy do budov, kamerové systémy), výbornými materiálními podmínkami.

V oblasti personální - pedagogickým sborem pracujícím na svém dalším sebevzdělávání, schopným děti zaujmout a motivovat k učení, zohlednit individuální potřeby dětí.

V oblasti další spolupráce - zajištěním informovanosti rodičů pravidelnými schůzkami ve škole i prostřednictvím elektronické žákovské knížky, komunikací a spoluprací se zřizovatelem i dalšími vzdělávacími, kulturními a sportovními institucemi ve městě.

V oblasti vedení a řízení školy - kvalitní personální práci a dalším vzdělávání ped. pracovníků, spolupodílem na vedení školy zavedením poradního sboru a fungováním sekcí učitelů (menší skupiny umožňující pracovat na dílčích úkolech), strategickým řízením vycházejícím z dlouhodobé koncepce školy.

V oblasti výsledků vzdělávání žáků/děti - hodnocením výuky podle moderního klasifikačního řádu zaměřeného především na motivaci dětí k učení a rozvoj klíčových kompetencí pro život.

11.3. Nástroje autoevaluace

Analýza školní dokumentace v souladu s platnou legislativou, hospitace vedením, vzájemnými hospitacemi pedagogů, zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků/děti, plánem kontrolní a hospitační činnosti daným celoročním plánem školy.

11.4. Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny pravidelně a průběžně zejména vedoucími pracovníky, v mnoha oblastech pak všemi zaměstnanci školy.

12. Hodnocení žáků

12.1. Pravidla hodnocení žáků

- Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků.

Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

- Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
- Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.
- Jedním z hlavních cílů pedagogické práce obecně by se mělo stát oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek, která je užívána na většině základních škol. Naopak by mělo docházet k posilování motivace vnitřní, která je podporována žakovým vlastním (sebe)hodnocením.
- Hodnocení pomocí klasifikace je částečně nahrazeno hodnocením slovním, neboť dokáže lépe postihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnout celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonů. Kvalitní slovní hodnocení může být rovněž hodnotným východiskem pro rozhovor o výsledcích žáka s ním samotným a jeho rodiči. Slovní hodnocení by nemělo obsahovat formulace typu „ve třídě patříš k podprůměru“, nálepka typu „jsi dobrý žák“ ani obecné pochvaly „mám z tebe radost“.
- Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žakovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovedností sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní

činnosti.

- Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník – specifikovanými pro hodnocené období.

12.2. Závazné formy hodnocení:

Písemné průběžné hodnocení žáka

- Alespoň 2 x v průběhu každého pololetí školního roku je žákům předávána komplexní informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. K vyjmenovaným výstupům jednotlivých oblastí je přiřazeno „+“ ovládá daný výstup, „-“ doporučení zaměřit se na zlepšení v dané oblasti, „+ / -“ částečně zvládá, je doporučeno dílčí zlepšení v dané oblasti nebo „0“ není možné z individuálních důvodů hodnotit míru osvojení daného výstupu. Součástí je sebehodnocení žáka (přiměřené věku žáka) uvedené vedle hodnocení vyučujícím. Vyučující má možnost doplnění tohoto hodnocení o slovní vyjádření, které doporučí, na jakou vzdělávací oblast se má žák zaměřit nebo například vyjádření ocenění pokroku, píle a úsilí žáka k zvládnutí očekávaných výstupů v daném období, ocenění plnění úkolů na realizovaném projektu apod.

Vysvědčení, resp. výpis z vysvědčení

- Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty. V případě problémů žáka obsahuje doporučení, jak neúspěchy odstranit, případně jak jim předcházet.

Zásady pro sebehodnocení výsledků vzdělávání žáka

- Nedílnou součástí hodnocení žáků je sebehodnocení, které zvyšuje účinnost výchovně vzdělávacího procesu.
- Sebehodnocení podporuje samostatnost a nezávislost žáka na učiteli, rozvíjí osobnost žáka.
- Učitel při svém hodnocení přihlíží k sebehodnocení žáka.
- Při sebehodnocení žák popisuje úroveň naplnění těchto kritérií
- chování, dodržování pravidel
- co se mi ve výuce (v jednotlivých předmětech) daří

- co se mi ve výuce (v jednotlivých předmětech) nedaří
- spolupráce s ostatními, schopnost týmové práce
- aktivita v hodinách
- jak na sobě budu pracovat, abych se zlepšil
- příprava na vyučování
- jakou pomoc budu potřebovat, jak si o ni řeknu